

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2012–2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marcela Janouchová

Homoparentalita

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Přívracká

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2012-2015

BACHELOR THESIS

Marcela Janouchová

Homoparentalita

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Eva Přívracká

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Marcela Janouchová.....

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou homoparentality v České republice. Práce se skládá ze dvou částí, přičemž první část je teoretická, druhá část je praktická. V teoretické části se zabývám homosexualitou jak z pohledu historického, tak i z pohledu současného. Cílem této části práce je seznámit s problematikou homosexuality a její právní legislativou jak u nás, tak ve světě. Praktická část představuje výzkumné šetření – kvantitativní (dotazník) a kvalitativní výzkumné šetření (rozhovory se zástupci homosexuální menšiny). Cílem práce je popsat názor společnosti na homosexualitu a homoparentalitu. V závěru práce je možno nalézt celkové vyhodnocení, všechna výzkumná šetření a celkový názor české populace na tuto problematiku.

Klíčová slova

Adopce, gay, homoparentalita, homosexualita, lesba, manželství, registrované partnerství, rodina.

Annotation

Bachelor thesis deals with the issue of homoparentality in the Czech Republic. It consists of two parts, the first part is theoretical, the second part is practical. The theoretical part deals with homosexuality from historical perspective and present perspective. The aim of this part is to introduce the issue of homosexuality and its legal legislation in our country and also abroad. The practical part presents the research – quantitative research (questionnaire) and qualitative research (interviews with representatives of the gay minority). The aim is to describe view of human society about homosexuality and homoparentality. In the end, I analyzed my research and investigation, and general opinion of Czechs about this issue.

Key words

Adoption, family, gay, homoparentality, homosexuality, lesbian, marriage, register partnership.

OBSAH

ÚVOD	7
TEORETICKÁ ČÁST	
1 ZÁKLADNÍ POJMY.....	9
2 VZNIK HOMOSEXUALITY	13
3 HISTORIE HOMOSEXUALITY	15
3.1 Etapy ve světě	15
3.2 Počátky homosexuality u nás	20
4 HOMOSEXUALITA VE SVĚTĚ	23
5 HOMOSEXUALITA V EVROPĚ	26
6 HOMOSEXUALITA V ČR	28
6.1 Formování zákona o registrovaném partnerství	28
6.2 Zákon o registrovaném partnerství – obecné ustanovení	30
6.3 Novela zákona o registrovaném partnerství	32
7 ARGUMENTY PRO A PROTI HOMOPARENTALITĚ	35
PRAKTICKÁ ČÁST	
8 ROZHOVORY	43
9 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	46
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZKRATEK	61
SEZNAM GRAFŮ	62
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Předmětem této bakalářské práce je homoparentalita, tedy adopce dětí stejnopohlavním párem. Toto téma patří v České republice mezi aktuální. V roce 2004 byl na našem území schválen zákon o registrovaném partnerství, který sice nezakazuje stejnopohlavním párům vychovávat děti, ale neumožňuje jim jejich adopci. V posledních několika měsících se v médiích hovoří o novele tohoto zákona. Ta dá registrovaným párům možnost adopce dítěte jeho druhým nebiologickým rodičem, což by následně vyřešilo situaci stovek homoparentálních rodin, které se v České republice nacházejí. Je tedy zřejmé, že výchova dětí stejnopohlavními páry není novým, právě vzniklým problémem, ale naopak již fungující skutečností, kterou je zapotřebí právně ošetřit. K tomu se pozitivně postavila předsedkyně Stálé poslancecké komise pro rodinu Ing. Radka Maxová, která je zároveň navrhovatelkou novely zákona o registrovaném partnerství.

Struktura práce se dělí na teoretickou a praktickou část. První část je věnována uvedení do problematiky homosexuality a představení několika důležitých pojmů, které se v této práci vyskytují. Dále se zaměří na historii homosexuality v několika časových úsecích vývoje světové populace – od starověku až do novověku. Aby bylo možné popsat názor českého obyvatelstva na homosexualitu a homoparentalitu, je potřeba si ji právně vymezit. Jedna z kapitol se proto věnuje právním hlediskům homosexuality, konkrétně registrovanému partnerství. V kapitole bude popsán vývoj přijetí registrovaného partnerství od roku 1992 až do roku 2006. Dále bude uvedena novela tohoto zákona podaná nejprve v roce 2013 a následně v roce 2014.

Pro všeobecný rozhled je potřeba mít nejen historický kontext, ale také znát situaci v ostatních státech světa. Z tohoto důvodu je v práci zařazena kapitola o homosexualitě v Evropě, která se zaměřuje na postupné přijetí legalizace homosexuality, registrovaného partnerství, sňatků a potažmo také adopce. Zvláštní kapitolu také věnuji vymezení práv homosexuálů v ostatních částech světa.

Poslední kapitola se věnuje argumentům pro a proti adopci dítěte stejnopohlavním párem. Vyjmenuje několik záporných argumentů, které s homoparentalitou nesouhlasí a vyvrátí je prostřednictvím několika kladných argumentů.

Druhá část je věnována praktickému výzkumu, který bude rozdělen na dvě části – dotazníkové šetření a rozhovory. Dotazníky odpoví na otázku, jaký názor má česká populace na homosexualitu a homoparentalitu. Rozhovory poskytnuté zástupci

homosexuální menšiny představí opačný pohled na problematiku homosexuality a homoparentality. Dotazovaní odpovídají na otázky nejen ze svého soukromého života, ale vyjadřují také názor na současnou toleranci stejnopohlavních párů v České republice.

Primárním podnětem k sepsání této práce je nesouhlas s omezenými právy homosexuálů v ČR, dle kterých můžeme hovořit o negativním názoru na homosexuály. Tato práce má tedy za úkol zjistit, jaký názor má česká populace na homosexualitu a homoparentalitu a následně ho popsat.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

V první kapitole bude představeno několik důležitých pojmů, které budou v této práci pravidelně používány. Je nezbytné znát přesné definice, neboť společnost má následující pojmy často zažité s různou mírou podtextu, tedy ne vždy jim přisuzuje ten správný význam.

Rodina

Sociologický slovník vymezuje rodinu jako „*původní a nejdůležitější společenskou skupinu a instituci, která je základním článkem sociální struktury i základní ekonomickou jednotkou a jejímiž hlavními funkcemi je reprodukce trvání lidského biologického druhu a výchova, respektive socializace potomstva, ale i přenos kulturních vzorů a zachování kontinuity kulturního vývoje.*“¹

Rodina jakožto základní stavební kámen společnosti má řadu funkcí.

Ivana Binarová zmiňuje tyto základní funkce:

- 1) „biologicko-reprodukční funkce“.
- 2) „ekonomická funkce“ – úkolem rodiny je materiálně zabezpečit všechny své členy.
- 3) „emocionální funkce“ – rodina by měla poskytnout uspokojování citových potřeb všech jejích členů. V této funkci je rodina nezastupitelná.
- 4) „socializačně výchovná funkce“ – tato funkce znamená, že rodina předává další generaci tradice, normy a postoje dané společností. Učí dítě společenskému chování.
- 5) „vztahy k hodnotám“ – dítě tyto vztahy přebírá od svých rodičů. Některé rodiny se orientují např. na materiální blaho, pro jiné jsou zase důležité duchovní hodnoty.²

¹ WINKLER, J. a M. PETRUSEK. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum Praha, 1997, s. 206. ISBN 80-7184-164-1.

² BINAROVÁ, I. *Partnerství, sexualita a rodina*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0138-X.

Adopce, osvojení, náhradní rodinná péče

Zdeněk Matějček definuje adopci (osvojení) ve své knize takto: *„Při osvojení přijímají manželé či jednotlivci opuštěné dítě za vlastní a mají k němu stejná práva a i povinnosti, jako by byli jeho rodiči. Osvojením vzniká mezi osvojitelem a dítětem vztah jako mezi biologickými rodiči a vlastními dětmi. Zároveň získává příjmení nových rodičů. Vztah mezi dítětem a příbuzným osvojitelů je tedy příbuzenský. Osvojit lze dítě zletilé i nezletilé. O osvojení rozhoduje soud a před jeho rozhodnutím musí uplynout nejméně tři měsíce, po které zájemce o dítě pečuje zcela na své náklady.“*³

Pěstounská péče

Definici pěstounské péče definuje ve své knize Zdeněk Matějček následovně: *„Pěstounská péče je zvláštní formou státem řízené a kontrolované náhradní rodinné výchovy, která zajišťuje dostatečné hmotné zabezpečení dítěte i přiměřenou odměnu těm, kteří se ho ujali.“*⁴

Dítě je svěřeno do péče jedince, případně manželské dvojice, ti se poté nazývají pěstouny. Pěstouni rozhodují o běžných věcech dítěte, k výkonu mimořádných záležitostí žádají souhlas rodičů, nebo za ně rozhodnutí vydává soud.⁵

Homosexualita

V knize *Homosexualita v názorech současné společnosti* srovnává autorka Pavlína Janošová dvě následující definice homosexuality: *„Homosexualitou rozumíme trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav, charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví.“*⁶ Tu následně porovnává s definicí: *„Homosexualita je geneticky determinovaný celoživotní a neměnný stav libida, při kterom jedinec za podmínek možnosti slobodnej vol'by, preferuje za účelom sexuálného a citového kontaktu objekt rovnakého pohlavia, pričom takto vzniknutý vzťah sa svojou kvalitou v plnej miere vzťahu heterosexuálnemu.“*⁷

³ MATĚJČEK, Z. et al. *Náhradní rodinná péče*. Praha: Portál, 1999, s. 33. ISBN 80-7178-304-8.

⁴ Tamtéž.

⁵ Tamtéž.

⁶ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000, s. 13. ISBN 80-7184-954-5

⁷ Tamtéž.

První definice je pojatá z hlediska lékařského, avšak na dnešní dobu zastaralá, jelikož homosexualita již od 1990 roku není považována za nemoc. Druhá definice je brána ze sociologického hlediska.⁸

Další definici najdeme v Psychologickém slovníku, kde je popsána takto: „*Homosexualita (homosexuality) homofilie, inverze, uranizmus; pohlavní náklonnost k osobám stejného pohlaví, u mužů uranizmus, pederastie, jsou-li objektem mladíci, u žen sapfismus, tribadie, lesbizmus.*“⁹

Homoparentalita, homoparentální rodina

Homoparentalita je u dnešní veřejnosti téměř neznámým pojmem. Jedná se o nový termín, který byl poprvé použit až ve druhé polovině devadesátých let dvacátého století. Homoparentální rodina jako pojem vychází z homoparentality jako homosexuálního rodičovství.¹⁰

Homoparentální rodina jako pojem z toho odvozený, je model rodiny, v níž jsou děti nebo dítě vychovávány homosexuálními rodiči, ať už gayi nebo lesbičkami. Jedná se tedy o rodinu homosexuálních partnerů.¹¹

Gay, lesba

Pojem gay a lesba jsou dnes již zažitým pojmem odborné i laické veřejnosti. Používáme je běžně jako označení homosexuálních osob. Gay pro muže, lesba pro ženu.

Termín „gay“ vznikl z anglického originálu gay a my ho dnes používáme místo obecně známého pojmu „homosexuál“. Přestože v anglickém jazyce je tento pojem používán pro obě pohlaví, v naší zemi se používá striktně ve vztahu k mužům. Pro ženy je používán dnes již zcela běžný termín „lesba“.¹²

Můžeme ale také slyšet termíny „lesbička“ nebo „lesbická žena“. Tato práce však bude využívat pojem „lesba“.

⁸ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. s. 13. ISBN 80-7184-954-5

⁹ HARTL, P. a H. HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. s. 776. ISBN 80-71-78-303-X.

¹⁰ POLÁŠKOVÁ, E. *Plánovaná lesbická rodina: klíčové aspekty přechodu k rodičovství*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-802-1050-136.

¹¹ SOBOTKOVÁ, Irena. *Psychologie rodiny*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-250-8.

¹² SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012.

Coming out

Coming out je obdobím, které prožívá každý jedinec, ať už jakkoli orientovaný. Je to obdobím uvědomování si své vlastní individuality, ale také sexuality. Toto období začíná v pubertě, ale z různých důvodů může začít i mnohem později.¹³

Coming out má dvě hlavní fáze, kterými si každý jedinec postupně prochází. První fází je zjištění skutečnosti o svém zaměření. Tedy, že jedinec si uvědomuje svou vlastní odlišnost, ale není schopen ji vyjádřit. Následuje vlastní coming out, kdy člověk již dokáže svou odlišnost pojmenovat, ale zprvu ji odmítá. Druhá fáze spočívá v uspořádání života v jejím souladu. Nejprve tedy začne jedinec navazovat první sexuální vztahy a získává zkušenosti. Následně přechází do období trvalejších partnerských a sexuálních vztahů. Závěrem coming outu je dotvoření vlastních hodnot, tedy kompletní integrace osobnosti.¹⁴

Homosexuální pár, stejnopohlavní pár

Pro označení párů gayů a leseb máme hned dvě varianty. Termín „stejnopohlavní pár“, který jasně vykazuje svou definici, ale také „homosexuální pár“, který je však používán spíše v porovnání s heterosexuálním párem, tedy párem tvořeným mužem a ženou. V práci bude používán termín „stejnopohlavní pár“.

Homofobie

Homofobie je nejrozšířenějším termínem v souvislosti nepřátelského chování vůči homosexuálům. Dá se popsat jako strach ze sexuálních menšin, ale i ze své vlastní orientace. Jednou z definicí je i chorobný strach ze svých vlastních homosexuálních tendencí nebo z homosexuálů, ze styku s nimi, případně z jejich společenského i legislativního zrovnoprávnění s heterosexuály.¹⁵

¹³ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ HARTL, P. a H. HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. s. 776. ISBN 80-71-78-303-X.

2 VZNIK HOMOSEXUALITY

Otázka příčin vzniku homosexuality je dodnes velmi diskutovaná. I přesto, že byla homosexualita již před patnácti lety vyškrtuta ze seznamu nemocí, stále je tato varianta předmětem mnoha diskuzí. Existuje několik teorií o tom, jak homosexualita vzniká a těmi se bude zabývat následující kapitola.

Genetické dispozice

První z teorií, kterou ve své knize zmiňuje i Pavlina Janošová, se týká dědičnosti. Tato teorie tvrdí, že na vzniku homosexuality se podílí především genetické dispozice. Nejvíce se tato teorie zkoumala na dvojčatech.¹⁶

V roce 1952 byla publikovaná studie americkým psychiatrem a genetikem Franzem Kallmannem, která byla provedena u třiceti mužských jednovaječných dvojčat. U jednoho z nich byla následně zjištěna homosexuální orientace. Podle Kallmannových výzkumů se homosexualita vyskytla v pětadvaceti případech u obou z dvojčat. Zbýlých pět případů vykazovalo bisexuální chování u druhého dvojčete.¹⁷

S podobnými výzkumy v pozdějších letech jsou spojována jména Pillard nebo Bailey. Jejich výzkumy prokázali shodu v sexuální orientaci u 52% jednovaječných a 22 % dvojevaječných dvojčat.¹⁸

Podle výsledku jejich zkoumání se homosexuální orientace vyskytuje spíše u lesbických sester, než u mužů – bratrů.¹⁹

Vývoj v prenatálním období

Podle této teorie vzniká homosexualita v prenatálním období, tedy mezi 4.-6. měsícem vývoje plodu, kdy probíhá sexuální rozlišení centrální nervové soustavy. Touto dobou dochází k nevyváženosti přísunu hormonů do center, které jsou zodpovědné za sexuální orientaci.²⁰

¹⁶ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5

¹⁷ TRANSLIDÉ. Translide.cz [online] Dostupné z: <http://www.translide.cz/books/homosexualita/tisk/hs.html>

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5

²⁰ Pedagogická univerzita, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pf.jcu.cz [online]. 2002. Dostupné z: <https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b06gayove/03.pdf>

Kromě tohoto faktoru zkoumali odborníci ještě další. Ti připouštějí také jiné příčiny, například působení toxických látek a stres.²¹

Výchova

Otázka vlivu výchovy stejnopohlavním párem je vůbec nejdiskutovanější teorií. Podle odborníku může dojít k ovlivnění sexuální orientace do třetího roku dítěte. To však působí spíše u jedinců s vyššími genetickými dispozicemi nebo u nich probíhal jiný prenatální vývoj.²²

Další variantou je přítomnost dominantní matky s absencí vzoru otce. Tuto teorii však popírá skutečnost, že řada heterosexuálů byla vychována pouze jedním z rodičů. Dále je také prokázáno, že homosexuálové pochází z tradičních rodin s běžným rozdělením rodičovských rolí.²³

Sexuální zneužití

Poslední z diskutovaných teorií je sexuální zneužití. Negativní sexuální zážitek může mít za důsledek vznik homosexuality a to především u žen. V důsledku soku tak mohou potlačit svou přirozenou orientaci a tento stav pak následně kompenzují ve vztahu s jinou ženou. Tato teorie však nemá velké zastání v odborných kruzích.²⁴

²¹ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5

²² Tamtéž.

²³ Pedagogická univerzita, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pf.jcu.cz [online]. 2002. Dostupné z: <https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b06gayove/03.pdf>

²⁴ Tamtéž.

3 HISTORIE HOMOSEXUALITY

Aby bylo možné zabývat se současnou problematikou homosexuality, potažmo homoparentalitou v České republice, je důležité znát její historické mezníky, a to nejen u nás, ale i ve světě. Historii homosexuality proto představí následující kapitola.

3.1 Etapy ve světě

Pravěk

Je zřejmé, že jak daleko spadá historie lidské populace, tam začíná i její sexualita. Přesné informace o projevech homosexuality z nejstaršího období našeho světa dochovány nejsou. Jediným možným důkazem o prvopočátcích homosexuality můžeme vidět na jeskynních malbách, které zobrazují muže se zvířecími maskami při jistém druhu činnosti, který by se mohl podobat homosexualitě.²⁵

Postupným vývojem však pračlověk přechází od primitivního způsobu života, během něhož je jeho hlavním zdrojem obživy lov k zemědělskému, který již nebyl tak riskantní. Díky tomu se vytvořily přijatelnější podmínky pro život a umožnily tak vznik širšímu počtu obyvatelstva. Změnou prochází také partnerské vztahy, které se mění z polygamie na monogamii, tedy z mnohoženství na jednoženství. Manželství bylo odjakživa považováno za ekonomickou jednotku, čímž pádem neexistovali mezi těmito národy neženatí jedinci. Z toho vyplývá, že si své místo museli najít také gayové a lesby.²⁶

Nárůstem populace logicky přibývá dětí, které potřebují určité množství vychovatelů. K tomu byli využíváni jedinci, jež sami neměli vlastní potomky, díky čemuž mohou přispívat k výchově jiných. Případně se starší potomci starali o své mladší sourozence. Zde tedy vzniká myšlenka homosexuality, jak uvádí ve své knize Jiří Fanel: „*Hypotéza o homosexualitě zvyšovala počet pečovatелů – homosexuálové snižovali riziko rivalitních bojů o ženy.*“²⁷

Kniha také zdůrazňuje rozdíl mezi homosexualitou a homosexuálním chováním, které se dle slov autora děje za určitých podmínek a zároveň nevylučuje možnost, že je

²⁵ Homosexualita a víra. 004.CZ [online]. 2001-2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.004.cz/homosexualita-a-vira>

²⁶ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, ISBN 80-727-2010-4.

²⁷ Tamtéž, s. 16.

jedinec heterosexuál. Oproti tomu homosexualita je jednoznačným upřednostňováním osob stejného pohlaví.²⁸

Období starověku

Historie homosexuality sahá až do starověku. V té době byla homosexualita přísně trestána. Můžeme zmínit například Chamurapiho zákoník, který za pohlavní styk s osobou stejného pohlaví stanovil trest kastrace. Oproti tomu ve starověkém Egyptě byla homosexualita pokládána za společensky pozitivní jev, byla tedy tolerována. Odsouzena byla jen v takovém případě, byla-li násilná.²⁹

Dalším zajímavým příkladem je Čína, jejíž písemné prameny z období starověku popisují homosexualitu na královském dvoře jako zcela běžnou věc. Nenašla se však zmínka o speciálním výrazu pro homosexualitu jako formu projevu sexuální lásky.³⁰

Podíváme-li se dál, například do Řecka, homosexualita zde byla dokonce státně podporována. Řecko je však zřejmě jedinou historicky doloženou společností, kde byla homosexualita považována za stejně cennou a plnohodnotnou variantu sexuálního chování.³¹ Řekové prý milovali mladé hochy pro jejich inteligenci a pro krásného ducha.

Slavná Sparta dotáhla homosexualitu k dokonalosti tím, že ji učinila součástí svého vzdělávacího a výcvikového systému.³²

Dalším pojmem, který stojí za úvahu je „platonická láska“, kterým se zabývá Platón ve svém díle „Hostina“. Filozof dělí v knize lásku „nebeskou“ a „nízkou“. Nebeská láska může provázet pouze muže, přičemž její smysl spočívá v souznění duší a duchovních sfér partnerů. Nízká láska se naproti tomu stará o fyzické blaho.³³

Je potřeba zmínit také ženskou homosexualitu. Ta však byla v řeckém období spíše neznámá. Informace které se o ní dochovaly, hovoří o všeobecném opovržení. Jedinou známou osobou byla básnička Sapphó. Slavná osobnost řecké literatury byla vdanou ženou, která se odstěhovala na ostrov Lesbos, za účelem založení estétské

²⁸ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, ISBN 80-727-2010-4.

²⁹ VERNER, M., L. BAREŠ s B. VACHALA. *Encyklopedie starověkého Egypta*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-306-0.

³⁰ SPENCER, C. *Dějiny homosexuality*. 1. vyd. Bratislava: Slovart, 1999. ISBN 80-7145-302-1.

³¹ BRZEK, A. (et al) *Třetí pohlaví?* 1. vyd. Praha: SCIENTIA MEDICA, 1992. ISBN 80-85526-03-4.

³² *Nikterak růžová historie homosexuality: (Gay dějepis)*. *SocietyMag - společnost bez pozlátka [online]*. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/spolecnost/66-fenomen-doby/3527-nikterak-rova-historie-homosexuality-gay-djepis.html>

³³ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

školy Múseion, jinak řečeno domu múz, který byl určen právě pro homosexuálně orientované dívky. Sapfó však později tragicky zemřela z důvodu neopětované lásky.³⁴

Taktéž z římské říše jsou dochovány zmínky o homosexualitě. „Z řeckého vzoru krásy „nevyvinutosti“ vytvořili Římané oboupohlavnost.“³⁵ Tu poté prezentovali v umění jako hermafroditismus, který pocházel z bájí o lidech, kteří byli oboupohlavní.

Antický Řím byl sice k homosexualitě tolerantní, ale nepovažoval ji za příliš lichotivou. Římský muž byl muž dobyvatel, který nesměl projevit slabost. Podrobování si obětí a znásilňování patřilo k tehdejšímu modelu sexuálního chování. Zlom nastal až ve 2. století př. n. l., kdy se představy o dominantním muži kompletně převrátily. Do módy najednou vnikla láska muže k chlapci, kterou společnost akceptovala, ba dokonce oslavovala.³⁶

Období středověku

Příchodem středověku odchází zlatá éra homosexuality. Příčinnou je především rostoucí vliv křesťanství, který vidí v homosexualitě jediné – hřích. Důkazem je například Theodosiův kodex, který vznikl kolem roku 429 n. l. a postavil stejnopohlavní svazky mimo zákon. Theodos prohlásil homosexuální sex za nezákonný, všechny, kteří se jím provinili, následně odsoudil k trestu upálením zaživa. Křesťanský císař Justinián učinil homosexuály odpovědnými za hladomor, zemětřesení a mor.³⁷

Postupem času se negativní pohled na homosexualitu značně rozšířil. Přibližně ve 12. století se dostala sexualita pod přísnou církevní kontrolu. Ve druhé polovině 13. století se zákony proti homosexualitě rozšiřují. Ty nejtvrdší se objevují v městských zákonech, vyhláškách a nařízeních. Přísnost se však lišila podle příslušné země.

Jinak tomu nebylo ani na naší půdě. „O situaci v Čechách je dochována první významná zmínka až z roku 1353, kdy vydal Karel IV. tzv. Karolinský trestní kodex, podle něhož měly být homosexuální styky krutě trestány.“³⁸ Později za vlády Marie Terezie byl sexuální akt mezi homosexuály trestán useknutím hlavy. Ten však později

³⁴ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

³⁵ Tamtéž, s. 43.

³⁶ SPENCER, C. *Dejiny homosexuality*. 1. vyd. Bratislava: Slovart, 1999. ISBN 80-7145-302-1.

³⁷ *Historie represe*. Experiment. TV ČT 2008. Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2817-historie-represe/>

³⁸ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

zmírnil její syn Josef II., který se rozhodl trestat styk osob stejného pohlaví pouze žalářem nebo galejemi.³⁹

Období novověku

Renesance je obdobím znovuzrození, rozkvětu umění a vědy. Do popředí se místo boha dostává opět člověk. Lidé již nejsou striktně vázáni církevními zákony a někteří z nich se opět veřejně hlásí k stejnopohlavní lásce. Mezi homosexuály patřili také významní umělci jako Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarotii, nebo Caravaggio. Michaelangelo se rozhodl dát přednost mladým mužům před ženami až ve svých šedesáti letech.⁴⁰

Přísněji se na homosexualitu začalo pohlížet v 17. století, kdy mužská homosexualita nebyla již vůbec tolerována a naopak ke konci 18. století již opět začínala vstupovat do popředí. Důležitá událost se odehrála v roce 1791 ve Francii, která jako první země moderního západního světa dekriminální homosexualitu.

Nastává období 19. století. Toto období je rozvojem vědy a techniky, kdy se otázka homosexuality přesouvá do oblasti medicíny. Je zde několik jmen, která je potřeba zmínit. Jedním z nich je Carl Heinrich Ulrichs, který v 60. letech požadoval, aby homosexualita nebyla trestná. V roce 1867 přichází s teorií nazvanou „třetí pohlaví“. Tuto teorii považoval za „přechod“ mezi mužstvím a ženstvím. Tato teorie chápe mužské homosexuály, jako ženské duše, které jsou uvězněné v ženských tělech, naopak homosexuální ženy jsou dle této teorie jako uvězněné mužské duše v tělech ženských. V roce 1897 založil Ulrichsův nástupce Magnus Hirschfeld v Berlíně Vědecký humanitární výbor, který byl později nazýván Institut sexuálního výzkumu.⁴²

Magnus Hirschfeld také jako první použil termín homosexuál, dále transvestitismus a transsexualismus. Zároveň se také v jeho institutu prováděly první operativní pokusy změny pohlaví.⁴³

Homosexualita našla své místo také v nacistickém Německu. Jako základ pro svou nacistickou stranu využil Adolf Hitler mládežnickou skupinu Wandervogel, což

³⁹ *Totalmag* [online]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/spolecnost/66-fenomen-doby/3527-nikterak-rova-historie-homosexuality-gay-djepis.html>

⁴⁰ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

⁴¹ *Česká televize* [online]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2818-moderni-homosexualni-hnuti/>

⁴² LIVELY, S., ABRAMS K. *The pink swastika: homosexuality in the Nazi Party*. 4th ed. Sacramento, Calif: Veritas Aeterna Press, 2002. ISBN 0-9647609-7-5.

⁴³ *TRANSLIDÉ* [online]. [cit. 2011-02-16]. Dostupné z: <http://www.translide.cz/ruzovy-trojuhelnik#xx>

byla skupina složená z odpůrců Ulrichových názorů a jeho zastánců. Nad Hitlerem však v té době stál ještě jeden muž, jehož jméno nesmí být opomenuto. Tím mužem byl Ernst Röhm. Jeho myšlenkou bylo, že homosexualita je důležitá pro zrod nové éry lidského života a společnosti. Röhm byl jmenován do nejvyšší funkce pro řízení jednotek Sturmabteilung (dále SA). Do organizace poté přivádí i své přátele, které si nevybíral dle jejich kvalifikace, ale sexuální orientace. Proslýchalo se, že homosexualita byla podmínkou do vstupu SA. Jejich typickým znakem byly hnědé košile, které měly v brzké době miliony členů.⁴⁴

Je důležité zmínit, že si byl Röhm s Hitlerem velmi blízký. Některé zdroje uvádějí, že ho místo „můj vůdce“ oslovoval „Adolfe“. Je paradoxem, že Hitler Röhmovu orientaci dlouho přehlížel a zároveň posílal lidi do koncentračních táborů nejen kvůli barvě jejich pleti, víře a původu, ale také pro jejich sexuální orientaci. Přehlížení však netrvalo dlouho a Hitlerovi se přestalo Röhmovo počínání líbit, což vedlo k jeho sebevraždě.⁴⁵

Začalo to tzv. „nocí dlouhých nožů“, což je označení pro jednorázovou akci, jež na příkaz Adolfa Hitlera proběhla poslední červnový den roku 1934. Vojáci SS se toho rána objevili u velitelů SA, vytahovali je z postelí a následně likvidovali. Nejvýše postavení z SA dostali možnost spáchat sebevraždu, ostatní byli posláni do vězení. Ernesta Röhma osobně zatkl Adolf Hitler a chtěl ho přinutit k sebevraždě, což Röhm odmítl. Ernest Röhm byl zastřelen vojákem SS 2. července 1934.⁴⁶

„Noc dlouhých nožů“ je mezi gay považována za nacistický útok vedený proti jejich orientaci. Hitler chtěl tímto činem „morálně“ očistit společnost.

Od roku 1942 došlo u jednotek SA k ustanovení trestu smrti za homosexualitu. Původně se ale navrhované tresty pohybovaly kolem kastrace.⁴⁷

Celkem bylo nacistickými vojáky zatčeno 50 000 gayů a leseb, kteří byli transportováni do koncentračních táborů. Zde začaly vznikat tzv. „růžové seznamy“. Homosexuálně orientovaní lidé museli být speciálně označeni – na svém oblečení měli růžové trojúhelníky a museli následně dodržovat řadu speciálních zákazů. Například nesměli hovořit s nikým, kdo na sobě neměl označení s růžovým trojúhelníkem.⁴⁸

⁴⁴ ŽILKOVÁ, Věra. Homosexualitu netajil, Hitlerovi tykal. Soubor se SS však Röhm prohrál. *IDnes.cz* [online]. 1999-2014, 6/2014 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/profil-ernsta-rohma-velitele-sa-ktery-tykal-hitlerovi-ppx-/zahranicni.aspx?c=A140630_121136_zahranicni_vez

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ LASKA, V. *Women in the resistance and in the Holocaust: the voices of eyewitnesses*. Westport, Conn.: Greenwood Press, 1983. ISBN 03-132-3457-4.

⁴⁸ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

Období novověku, především tedy nacistického Německa je historií homosexuálů velmi bohaté a přináší tak řadu nových poznatků.

3.2 Počátky homosexuality u nás

O homosexualitě na našem území v období středověku byla krátká zmínka již v kapitole výše. O mnoho starší dokumenty vztahující se k této problematice bohužel dochovány nejsou, proto máme zmínky o homosexualitě až z období 14. století.

Víme tedy, že homosexualita byla na našem území přísně trestána. Kruté tresty zavedl i Karel IV. V Karolinu je uveden zákon z roku 1532, kde je homosexualita trestána upálením zaživa.⁴⁹

V historii tedy postupujeme dále, dostáváme se k již zmiňované Marii Terezií a Josefu II. V době rakouského císařství, konkrétně v roce 1803, byl přijat nový zákon proti homosexualitě. Tento zákon trestal homosexuály vězením od půl do jednoho roku, o téměř padesát let proběhla novela tohoto zákona, avšak znění zůstalo nezměněné. Tento zákon poté platil na našem území až do roku 1950.⁵⁰

Jako boj proti tomuto zákonu vznikl v roce 1931 časopis s názvem „Hlas sexuální menšiny“, který po roce kvůli nedostatku čtenářů zanikl. V tomto časopisu se postupně objevovaly tři dokola inzerované knihy. První z nich byl román Lídy Merlínové „Vyhnanci lásky“, který řeší problém ženské homosexuality. Druhou knihou byla „Duše trampa“ od Jiřího Muchy a Bohumila Jednoroviče Kosovského. Poslední z knih byl homoerotický román „Město mužů“, který údajně čerpá z homoerotické společnosti. Román sepsán českým spisovatelem Eduardem Weingartem byl však sepsán Janou Mattuschovou, významnou politickou a organizační pracovnící v Československém hnutí sexuálních menšin, což v té době nikdo nevěděl.⁵¹

Jeho následovníkem se stal v roce 1932 časopis „Nový hlas“, který měl podtitul „List pro sexuální reformu“. Důležitými novináři tohoto časopisu byli například básník Jiří Karásek ze Lvovic, který byl zároveň také redaktorem toho časopisu a JUDr. F. Čeřovský. Oba novináři společně bojovali proti trestnosti homosexuality. Časopis byl vydáván následně čtyři roky.⁵²

⁴⁹ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, ISBN 80-727-2010-4.

⁵⁰ PROCHÁZKA, Ivo a Helmut GRAUPNER. *Historie právních postojů k homosexualitě*. Ecn.cz [online]. 2005, 20. června 2005 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

⁵¹ LISHAUGEN, R. *Hranická historická knihovna*. [online]. [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <http://historie.hranet.cz/nedavno/kn02/71.pdf>

⁵² FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-727-2010-4.

Dalším ze spolupracovníků obou zmiňovaných časopisů byl slovenský humanista Imrich Matyáš, který navazoval svou praktickou činností na Magnuse Hirschfelda, který se v roce 1919 ujal ochrany sexuální menšiny v ČSR.⁵³

Poválečné období Československa

V této době se názor na problematiku homosexuality začal formovat k lepšímu. Důležitým mezníkem byl rok 1961, ve kterém vstoupil v platnost nový trestný zákoník, jenž zrušil trestnost homosexuality. Přesto ani tento zákon nedával gayům a lesbám úplnou svobodu. Zákon zněl následovně: „*Pohlavní styky osob téhož pohlaví starších osmnácti let nejsou trestným činem, dojde-li k nim dobrovolně, bez úplaty a za okolností, které nebudí veřejné pohoršení*“.⁵⁴

Tento zákon jako trestný čin dále definoval „*erotické jednání mezi lidmi stejného pohlaví pro osoby starší 18 let, které se pohlavně stýkaly s osobou neplnoletou*“.⁵⁵ V případě tohoto přečinu mohl být dotyčné osobě uložen trest v podobě odnětí svobody od jednoho do pěti let. Problém znění tohoto zákona však bylo v jeho vyložení pro jednotlivé osoby. Byl tedy snadno zneužitelný. Nikde nebylo psáno, co přesně znamená „*úplata*“. Tehdejší vládnoucí strana taktéž používala nejasné znění: „*Homosexualita se neslučuje s morálkou socialistického člověka*“.⁵⁶

Právě pro nejasnost a z neužitelnost výkladu zákona se řada gayů a leseb musela držet v pozadí. Vznikaly také domluvené sňatky, které měly zakrýt jejich skutečnou orientaci, což vedlo k řadě psychických problémů homosexuálně orientovaných lidí. To jen umocňovalo myšlenku, že homosexualita je nemoc. Toto tvrzení bylo definitivně popřeno až v roce 1990, kdy byla homosexualita definitivně vyškrtuta z Mezinárodní klasifikace nemocí Světové zdravotnické organizace. Den 17. května se tak stal svátkem všech homosexuálů známý jako Mezinárodní den proti homofobii.⁵⁷

Vrátíme-li se zpět do vlády minulého režimu, je nutno říci, že v té době bylo přísně zakázáno vydávat jakákoli periodika, či vést veřejné hovory o homosexuální orientaci. Byla zde nejen absence jakýchkoli informací o problematice odlišné sexuální orientace, ale chyběly informace o chorobách, které jsou přenosné pohlavním stykem.

⁵³ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-727-2010-4.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ BRZEK, A. a J. PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ *Třetí pohlaví?*. vyd. 1. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4.

⁵⁶ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-727-2010-4.

⁵⁷ *Totalmag*. [online]. 2014 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/kalendarium/2547-17-kvten-homosexualni-den.htm>

První zmínky o viru HIV se v médiích objevily až v roce 1987. Do té doby neměli lidé dostatek informací jak se před touto nákazou chránit.⁵⁸

⁵⁸ STEHLÍKOVÁ, D. a I. PROCHÁZKA. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995.

4 HOMOSEXUALITA VE SVĚTĚ

Tato kapitola bude zaměřena na přijetí homosexuality v různých částech světa. Zanalyzuji současný stav v Americe, Austrálii a Africe. Následující kapitola bude pojednávat samostatně o Evropě.

Severní a Jižní Amerika

USA

Zaměříme-li se na problematiku homosexuality konkrétně v USA, zde se její přijetí liší stát od státu. Ve většině případů je homosexualita přijímána kladně. Například občanský svazek – tedy registrované partnerství, případně manželství, je možné uzavřít v Connecticutu, v New Jersey, v Marylandu, v Maine, v kolumbijském okrese, na Havaji a homosexuální manželství v Massachusetts, Vermontu, Arizoně. Jsou ale státy, kde mají homosexuálové poskytnuta jen některá práva jako nesezdané stejnopohlavní páry. Mezi takové patří například Minnesota, Nevada, Oregon, Pennsylvania.⁵⁹

Vyvstává zde jeden problém. Každý americký stát má vlastní zákony, kterými se řídí. Není tedy možné práva homosexuálů sjednotit pro celý kontinent. Uvedeme-li příklad, více než polovina států USA stejnopohlavní svazky zakazuje dodatkem v ústavě – jmenovitě například Oregon. Některé státy dokonce zakazují homosexualitu jako takovou, jsou to například státy Texas nebo Kansas. Tím pádem vznikají v USA místa, kde se homosexuálové shromažďují a žijí. Hrozí jim tak nebezpečí vytváření minoritních ghett a může docházet k homofobním útokům.⁶⁰

Kanada

Kanada patří mezi nejtolerantnější země ve vztahu k homosexuálům na světě. Homosexuálové zde mohou uzavírat manželství i adoptovat děti. Poprvé zde bylo umožněno uzavřít manželství pouze v provincii Ontario v roce 2003. O dva roky později byla homosexuálům přiznána stejná práva jako heterosexuálům a mohli tedy uzavírat manželství. V roce 2006 se však znovu začaly uplatňovat snahy o zrušení

⁵⁹ RP ve světě. *GAY.INICIATIVA.CZ* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

⁶⁰ Severní Amerika. *004.cz* [online]. 2001-2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.004.cz/severni-amerika>

stejnopohlavního manželství. Odpůrci se snažili o navrácení k tradičnímu způsobu manželství ženy a muže. Tento návrh však neprošel parlamentem.⁶¹

Jižní Amerika

Legalizaci sňatků mezi homosexuály umožnila v Jižní Americe jako první Argentina, a to v roce 2010. Senátoři o tomto kroku jednali 14 hodin a nakonec ho odsouhlasilo 33 senátorů (27 bylo proti, 3 se zdrželi hlasování). K otázce adopce dětí se však postavili negativně.⁶²

Stejně vstřícný krok k právům homosexuálů udělal Uruguay, který jako první umožnil homosexuálům registrované partnerství, následně i manželství (2013). Jako stejnopohlavní páry mohou také adoptovat děti.

V ostatních státech kontinentu už k právům homosexuálů příliš otevření nejsou.

Austrálie a Oceánie

V Austrálii bylo registrované partnerství uznáno v roce 2003 a v některých státech je povolena adopce dětí pro stejnopohlavní páry.

Stejnopohlavní sňatky byly umožněny v Austrálii a Novém Zélandu od roku 2013. Téhož roku byl však v hlavním městě Austrálie Canberře zrušen. Nejvyšší soud své rozhodnutí odůvodnil s tím, že ostatní státy Austrálie umožněny stejnopohlavní svazky nemají. Je tedy logické, aby měla Austrálie zákony pro manželství sjednocené.⁶³

Asie

Práva homosexuálů nejsou na většině území Asie přesně definována, jak lze vidět na mapě světa (viz příloha C). Přesto homosexualita na tomto kontinentu nepatří do veřejných hovorů. Pokud se budeme bavit o právech gayů a leseb, hovoříme především o legalitě v konkrétních státech. Legální je tedy na území Filipín, Hong Kongu, Indonésie, Japonska, Tajvanu, Thajsku a Vietnamu. Nelegální je

⁶¹ RP ve světě. *GAY.INICIATIVA.CZ* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

⁶² ŠLAJCHRTOVÁ, L. Argentina jako první v Jižní Americe dovolila svatby homosexuálů. *IDnes.cz* [online]. 1999-2014, 7/2010 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/argentina-jako-prvni-v-jizni-americe-dovolila-svatby-homosexuálu-p9q/zahranicni.aspx?c=A100715_114434_zahranicni_btw

⁶³ ČTK, ČT24. *Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-12] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/asie-australie/254370-australsky-nejvyssi-soud-zrusil-zakon-o-snatcich-homosexuálu/>

v Bangladéši, Barmě a Pákistánu. V ostatních státech není homosexualita právně definovaná, nebo je zcela běžná, i když nelegální.⁶⁴

Afrika

Homosexualita je nelegální ve 38 zemích této oblasti, přičemž Jihoafrická republika je jediným státem, který uznává práva homosexuálů a dovoluje sňatky osob stejného pohlaví.⁶⁵

Nejhorší situaci zažívají lidé v Ugandě. Homosexualita zde není právně vymezená a gayové/lesby tak nejsou chráněni před případnými útoky. V současné době hrozí za homosexuální styk doživotní vězení, jednalo se však i o trestu smrti. Podobně kritická situace je také v Nigérii a Zimbabwe. V Nigérii jsou svazky stejnopohlavních párů trestány až čtrnácti lety vězení. Trest smrti za homosexualitu je možné uložit například v Súdánu.⁶⁶

⁶⁴ Homosexualita v Asii. 004. CZ [online]. 2001-2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.004.cz/homosexualita-v-asii>

⁶⁵ ČTK, REUTERS [online]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/nenavist-k-homosexualum-v-africe-sili-stvani-politiku-i-kleriku_274526.html#.VPBN2PmG_Vo

⁶⁶ KALENDA, F. *Deník referendum* [online] 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: cz/clanek/17391-lgbt-v-subsaharske-africe-priciny-povaha-a-pozadi-diskriminace

5 HOMOSEXUALITA V EVROPĚ

V otázce přijetí homosexuality do společnosti je Česká republika proti světu pozadu. Dokazuje to již zmíněné registrované partnerství, které u nás bylo umožněno až v roce 2006. Nemůžeme ale říci, že by otázka přijetí registrovaného partnerství, potažmo adopce, byla jednodušší.

Neregistrované spolužití

Jako první pojem je třeba zmínit neregistrované spolužití, což umožňovalo stejnopohlavním párům získat určitá práva a povinnosti. Na druhou stranu se nejednalo o plnohodnotné registrované partnerství, jaké známe dnes. Prvním státem umožňující neregistrované spolužití bylo Nizozemí v roce 1979. Stejnopohlavním párům byla postupně garantována některá práva upravená smlouvou o soužití. V roce 1998 bylo uzákoněno registrované partnerství, které párům dávalo stejná práva a povinnosti jako heterosexuálním párům s výjimkou převzetí rodičovských práv pro druhého z partnerů. V roce 2001 byl stejnopohlavním párům umožněn vstup do vztahu manželského – měli tak stejná práva jako heterosexuální páry. Nemohli však adoptovat děti ze zahraničí. Státem, který toto postupem času umožnil, bylo Švédsko. Z historického hlediska je tato země v přijetí stejnopohlavních párů velmi pokroková. V roce 1995 umožnila stejnopohlavním párům vstoupit do registrovaného partnerství, čímž získaly stejná práva a povinnosti jako v manželství. Existuje zde i možnost společné adopce (čímž se znatelně liší od definování registrovaného partnerství v České republice). V roce 2003 je oficiálně uznána možnost adoptování dítěte a jako první stát na světě umožňuje i mezinárodní adopci. Přes možnost umělého oplodnění lesbických žen v roce 2005 se dostáváme až do roku 2007, kdy církev dává požehnání stejnopohlavním párům - luteránská církev umožňuje sňatky osob stejného pohlaví.⁶⁷

Nemůžeme vynechat ani ostatní země, které umožnili stejnopohlavním párům vstoupit do neregistrovaného spolužití – Maďarsko 1996, Portugalsko 2001, Chorvatsko 2003, Rakousko 2003, Španělsko, i když jen v autonomních oblastech – Katalánsko 1998, Baskicko 2002, Navarra 2000, Aragonia 1999. Dále Velká Británie a Francie.

⁶⁷ GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

Registrované partnerství a registrované spoluzítí

Z neregistrovaného spoluzítí postupujeme dále, a to k uzákonění registrovaného partnerství, které stejnopohlavním párům umožňuje stejná práva jako heterosexuálním párům. Záleží ovšem na konkrétním státu, proto se jednotlivá práva i povinnosti mohou v jiných částech světa lišit.

Jako úplně první země umožnilo stejnopohlavním párům vstoupit do registrovaného partnerství Dánsko a to v roce 1989. Následovalo Norsko v roce 1993, Švédsko 1995 a v roce 1996 Grónsko s Islandem. Nelze než říci, že severské státy jsou soužití stejnopohlavních párů nakloněny. Nizozemí, o kterém jsem psala již v předchozím odstavci, umožnila registrované partnerství v roce 1998 (tedy 11let poté, co umožnilo neregistrované soužití). Každým dalším rokem až do roku 2007 přibývaly následující státy: Francie, Belgie, SRN, Německo, Finsko a Švýcarsko, Chorvatsko, Lucembursko, Nový Zéland společně se Slovinskem, Severním Irskem, Skotskem a Walesem. V roce 2006 se přidala Česká republika a Švýcarsko v roce 2007.⁶⁸

Sňatky

Jako první stát sňatky stejnopohlavních párů umožnilo Nizozemí v roce 2001. Jeho příkladu následovalo hned několik dalších států. V roce 2003 umožnila sňatek stejnopohlavním párům Belgie, o dva roky později Španělsko.

Dalšími státy jsou Norsko, Švédsko, Island, Portugalsko, Francie, Lucembursko, ale také Spojené království.⁶⁹

Adopce

Adoptovat děti mohou stejnopohlavní páry ve všech výše zmíněných státech kromě Portugalska – zde to zatím umožněno není. Poprvé byla adopce dítěte stejnopohlavním párem umožněna v Dánsku a to v květnu roku 1999. Zákon tak stejnopohlavnímu páru umožňuje adoptovat biologického potomka jednoho z partnerů.⁷⁰

⁶⁸ GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

⁶⁹ DENÍK.CZ [online] 2015 [cit. 2015-02-30]. Dostupné z: http://www.denik.cz/ze_sveta/snatky-homosexuálu-umožňuje-na-celostatní-úrovni-15-zemí-20130730.html

⁷⁰ GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

6 HOMOSEXUALITA V ČR

Následující kapitola uvádí na stav homosexuality v České republice. Popisuje formování zákona o registrovaném partnerství. Představí také novelu o registrovaném partnerství z roku 2013, ale i 2014, kterou předložila Ing. Radka Maxová.

6.1 Formování zákona o registrovaném partnerství

1992–1994

První náznaky formování zákona o registrovaném partnerství datujeme již od roku 1992. Začalo se tím zabývat Sdružení organizací homosexuálních občanů v České republice. V první fázi bylo nutné oznámit veřejnosti své záměry a získat tak názory odborníků. Následovalo tedy zformulování prvního konkrétního návrhu - začlenění registrovaného partnerství do Zákona o rodině a Občanského zákoníku.

Podporu registrovanému partnerství vyjádřili významné osobnosti kulturního a společenského života v časopise SOHO revue. Následně se SOHO v ČR obrátilo na veřejnost s historicky první peticí na podporu registrovaného partnerství v ČR.⁷¹

1995

V únoru SOHO v ČR oslovilo prezidenta ČR Václava Havla, předsedu vlády ČR Václava Klause a předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Milana Uhdeho a požádalo je o podporu jejich záměru, načež předložilo tři návrhy varianty řešení. Tedy umožnit registraci pro:

1. pro dvojice stejného a různého pohlaví
2. pouze pro dvojice stejného pohlaví
3. nezavádět institut registrovaného partnerství, ale řešit majetkoprávní vztahy v příslušných zákonech.

„8. 11. byl návrh zákona poprvé v dějinách naší země zamítnut vládou Václava Klause.“⁷²

⁷¹ GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>

Později téhož měsíce k registrovanému partnerství postavil kladně tehdejší předseda ČSSD Miloš Zeman.

1997-1999

O dva roky později byl v poslanecké sněmovně předložen oficiálně první návrh zákona o registrovaném partnerství osob téhož pohlaví, který byl však v lednu 1998 zamítnut vládou a v dubnu také poslaneckou sněmovnou. Stejná situace se opakovala také o rok později, kdy v roce 1999 předložila skupina poslanců návrh zákona. I přes souhlas tehdejší vlády ČR Miloše Zemana, byl návrh poslaneckou sněmovnou zamítnut.⁷³

2000-2001

Změna nastala v roce 2000, kdy vláda ČR Miloše Zemana jednomyslně ratifikovala návrh Rady vlády ČR pro lidská práva na přípravu věcného záměru zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví. V září o rok později vláda návrh připravila a předložila poslanecké sněmovně. Ta ho však poslala zpět k přepracování.⁷⁴

2003-2005

Následovaly další dva roky navrhování a přepracovávání zákonů o registrovaném partnerství. Vše trvalo až do roku 2005, kdy v únoru na 41. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR nebyl schválen ve třetím čtení poslanecký návrh zákona pouze o jeden hlas.

O dva měsíce později předložila skupina poslanců poslanecké sněmovně nový přepracovaný poslanecký návrh zákona o registrovaném partnerství, do kterého byly přidány věcné připomínky při projednávání předchozího návrhu zákona. O další měsíc později vláda ČR Jiřího Paroubka zaujala k návrhu zákona neutrální stanovisko.⁷⁵

⁷² GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Tamtéž.

⁷⁵ Tamtéž.

2006

Rok 2006 byl v otázce zákona o registrovaném partnerství zlomový. Začátkem února podepsalo petici na podporu o přijetí zákona celkem 486 významných osobností. Později byl na schůzi Senátu ČR návrh zákona o registrovaném partnerství schválen 45 senátorkami a senátory z 65 přítomných. I přes vetování zákona tehdejším prezidentem ČR Václavem Klausem, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR zákon o registrovaném partnerství oficiálně schválila. Zákon vešel v platnost 1. 7. 2006. Během prvního měsíce platnosti zákona vstoupilo do registrovaného partnerství celkem 49 gay a lesbických párů. Za prvních šest měsíců ho uzavřelo 235 párů, přičemž 177 z toho byli mužské páry a 58 ženské páry.⁷⁶

6.2 Zákon o registrovaném partnerství – obecné ustanovení

Zákon z 26. ledna 2006 definuje registrované partnerství jako trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.⁷⁷

Vznik partnerství/manželství

Dle předpisu č. 115/2006 Sb. Je registrované partnerství definováno takto: „*Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem.*“⁷⁸

Registrované partnerství je úzce spojováno s manželstvím. Liší se pouze některá práva a povinnosti. Vznik manželství je v novém občanském zákoníku ustanoven takto: § 656 „*Manželství vzniká svobodným a úplným projevem vůle muže a ženy, kteří hodlají vstoupit do manželství, že spolu vstoupí do manželství.*“⁷⁹

Do partnerství může vstoupit každý, komu to zákon o partnerství nezakazuje. Podmínkou vstupu do partnerství je, aby alespoň jeden z osob vystupujících

⁷⁶ GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>.

⁷⁷ ČESKO. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ ELIÁŠ, K. et al: *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2

do partnerství byla státním občanem České republiky. Nemohou do něj vstoupit lidé příbuzenského vztahu. Dále nemůže do partnerského vztahu vstoupit osoba, která nedosáhla věku 18 let, má mezenou svéprávnost v této oblasti nebo již dříve uzavřela manželství nebo která již dříve vstoupila do partnerství anebo do obdobného svazku osob stejného pohlaví v zahraničí, a její manželství nebo partnerství anebo obdobný svazek trvá.⁸⁰

Partnerství vzniká stejně jako manželství projevem vůle dvou osob stejného pohlaví činěným formou souhlasného a úplného prohlášení těchto osob o tom, že spolu vstupují do partnerství. Toto prohlášení lze učinit výlučně před matričním úřadem a není možné pro něj využít orgán církve nebo náboženské společnosti.⁸¹

Práva a povinnosti partnerů

Partneři mají v partnerství stejná práva a povinnosti. Partnerství ale neplní stejnou funkci jako manželství. V novém občanském zákoníku z roku 2012 jsou povinnosti definovány takto: § 3020 „*Ustanovení částí první, třetí a čtvrté o manželství a o právech a povinnostech manželů platí obdobně pro registrované partnerství a práva a povinnosti partnerů*“.⁸²

U partnerství chybí základní povinnosti, jako je společné žití, věrnost, respekt, ale především péče o děti a rodinné prostředí. Partnerství tak sice je statusovým vztahem, ale je uskutečněno pouze za účelem společného soužití. Partneři jsou oprávněni se zastupovat v běžných záležitostech, společně hospodaří s finančními prostředky apod.

Podobnost s manželským svazkem najdeme také ve vyživovací povinnosti. V případě, že ji nebudou plnit dobrovolně, může se poškozený partner domáhat výživného prostřednictvím soudu.

Jednou z podstatných věcí, které zákon o registrovaném partnerství stejnopohlavním párům neumožňuje, je osvojení dítěte. Nehovoří však o výchově vlastního dítěte. V takovém případě má biologický rodič dítěte (ač homosexuál) plnou povinnost chránit a vychovávat své dítě. Pokud se na výchově podílí i druhý partner (jak je tomu v přibližně 900 homoparentálních rodinách v České republice), má též

⁸⁰ ČESKO. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

⁸¹ ELIÁŠ, K. et al: *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2

⁸² Tamtéž.

povinnost zajistit jeho správný vývoj a výchovu. Při bližším zkoumání lze tedy říci, že je v tomto zákonu mezera, kterou je potřeba vyplnit.

Zánik partnerství

Pro zánik registrovaného partnerství platí podobná ustanovení, jako pro vztah manželský. Registrované partnerství zaniká smrtí jedné z partnerek, nebo jednoho z partnerů či prohlášením jedné z partnerek za mrtvou, nebo jednoho z partnerů za mrtvého. Další z možností jak zrušit registrovaného partnerství je rozhodnutí soudu, který tak rozhodne na žádost jednoho, případně obou partnerů. Ke zrušení registrovaného partnerství soudem je třeba, aby osoba, která chce partnerství ukončit, podala návrh k příslušnému soudu. Příslušným soudem je okresní soud, v jehož obvodu má druhá partnerka / druhý partner trvalý pobyt nebo své stále pracoviště.⁸³

6.3 Novela zákona o registrovaném partnerství

Předchozí dvě kapitoly dokazují, že Česká republika je v otázce homoparentality, registrovaného partnerství, ale celkově homosexuality velmi konzervativní. V porovnání s ostatními evropskými státy jsme jedním z posledních států, kteří přijali a uznali registrované partnerství. Příčiny bych hledala především v historii. Druhá světová válka a následná okupace nás ovlivnila ve všech směrech. Strach z nových věcí a především jiných věcí v nás zůstává do dnes – především tedy u těch starších generací. Je tedy potřeba postupovat pomalu, ale důrazně.

V srpnu roku 2014 byla předložena novela Zákona o registrovaném partnerství. Pokud bude tato novela schválena, nabyde tak skoro 900 dětí právní jistoty, které kvůli mezerám v právním řádu neměly. Novela by měla umožnit osvojení dítěte partnera v registrovaném partnerství tím druhým, nebiologickým rodičem. Odůvodnění této novely je také popsáno v důvodové zprávě novely zákona o registrovaném partnerství z roku 2013:

„Předložený legislativní záměr stanoví výjimku ze zákazu osvojení pro registrované osoby, kdy si nově budou moci partneři osvojit dítě svého partnera.

⁸³ ŠTĚPÁNKOVÁ, M. a P. ČIŽINSKÝ. *Registrované partnerství pro začínající*. Brno: STUD, 2006. ISBN 80-239-7821-7.

*Nepůjde tedy o osvojení cizího dítěte z náhradní ústavní péče, které je právně volné, ale o osvojení dítěte, které ve stejnopohlavní rodině žije, partnerem jeho rodiče.*⁸⁴

Homoparentální rodina je často spojována s otázkou, zda je možné, aby homosexuálové vychovávali děti. Je důležité si uvědomit, že tato novela neřeší potenciální výchovu dětí stejnopohlavním párem, ale naopak již vzniklé homoparentální rodiny, kterých je přibližně 900.

Pokud se dítě narodí gay nebo lesbickému páru, má následně v rodném listě uvedeného pouze jednoho – biologického – rodiče. Vyplývá z toho tedy, že má dítě pouze jednoho z rodičů. Druhý biologický rodič, který se na výchově dítěte nijak nepodílí, obvykle buď není vůbec znám, nebo je znám pouze matce (v případě umělého oplodnění). Pro rodinu tak vzniká stresující situace, jelikož druhý z partnerů sice je faktickým rodičem dítěte, o které se stará a vychovává ho, nemá k němu však žádná rodičovská práva. Zde vyvstává základní legislativní problém, který musí náš stát řešit.

Nejhorší příklad může nastat v případě rozpadu vztahu rodičů – hůře smrti biologického rodiče. Zde neztrácí dítě pouze jednoho rodiče, ale oba, protože z právního hlediska nemá s druhým, nebiologickým rodičem, žádný vztah. O jeho osudu tak rozhoduje soud a dítě může skončit v dětském domově.⁸⁵

Novela zákona však není v politice novinkou. Snaha o novelizaci registrovaného partnerství proběhla již v roce 2013, avšak kvůli pádu vlády a sněmovny se již nedostalo k jejímu projednání.

Návrh novely ve stejném znění předložila skupina poslanců a poslankyň v polovině roku 2014. Hlavní předkladatelkou je poslankyně Hnutí ANO Ing. Radka Maxová, předsedkyně Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny. Především díky její iniciativě získal návrh značné množství spolupodpisů mezi poslanci a poslankyněmi.⁸⁶

Poslední informace o stavu projednávání novely zákona byla zveřejněna na 19. května 2015 na webových stránkách PROUD. Dle ní nebyl návrh odsouhlasen „ani na plénu poslanecké sněmovny.“⁸⁷ Pozitivně k tomu přistoupilo téměř celé hnutí

⁸⁴ ČESKO. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

⁸⁵ Rodiny a právo. *Stejná rodina* [online]. 2013-2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://stejnarodina.cz/rodiny-a-pravo.html>

⁸⁶ Novela zákona o registrovaném partnerství byla předložena. *PROUD* [online]. 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.proudem.cz/novinky/145-novela-zakona-o-registrovanem-partnerstvi-byla-predložena.html>

⁸⁷ Poslanci nejsou ani po 9-ti měsících ochotni řešit situaci stejnopohlavních rodin. *PROUD* [online]. 2014 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://www.proudem.cz/novinky/188-poslanci-nejsou-ani-po-9-mesicich-ochotni-resit-situace-stejnopohlavnich-rodin.html>

ANO, společně s většinou poslanců ze strany KSČM a Úsvitu. Do opozice se postavil až na jednu z poslankyň celý klub ČSSD. Z toho vyplývá, že zastánci novely zákona o registrovaném partnerství nemohou čekat pozitivní vývoj.⁸⁸

⁸⁸ Poslanci nejsou ani po 9-ti měsících ochotni řešit situaci stejnopohlavních rodin. *PROUD* [online]. 2014 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://www.proudem.cz/novinky/188-poslanci-nejsou-ani-po-9-mesicich-ochotni-resit-situace-stejnopohlavnich-rodin.html>

7 ARGUMENTY PRO A PROTI HOMOPARENTALITĚ

Argumentů proč by stejnopohlavní páry měli nebo neměli adoptovat a vychovávat děti je celá řada. Navíc jsou řadu let stejné. Především v médiích se v posledních letech často publikovány články s voláním po neumožnění výchovy dětí homosexuálům. V médiích se tedy setkáváme s řadou negativních, ale i pozitivních komentářů na toto téma. Odpůrcem myšlenky homoparentality je například MUDr. Pavel Lebeda, člen senátorského klubu ČSSD, který se k homosexualitě vyjadřuje v rozhovoru pro parlamentní listy takto: „*Homosexualita a chování gayů je samozřejmě proti přírodě a biologii. Proč tedy ti gayové neakceptují tu svou homosexualitu i s důsledkem toho, že děti mít nemůžou a nebudou je mít? Proč by je najednou měli vychovávat, když je nemůžou zplodit? Děti má zplodit a vychovávat normální rodina složená z mužského a ženského elementu, tak jak tomu je a bylo po tisíciletí a ještě déle.*“⁸⁹

V této kapitole bude rozebráno několik hlavních argumentů proti homoparentalitě s dokládáním názorů a citací dvou významných osob v tomto směru. Druhým člověkem je MUDr. Radim Uzel, uznávaný sexuolog a zastánce homoparentality.

Náboženské přesvědčení

Tento argument byl v historii velmi běžný a obhajovaný. Bylo to dané především dobou. V dnešní době, kdy náboženství spíše ustupuje do pozadí (zůstává spíše v nábožensky založených zemích) a do popředí vstupuje věda a technika, není odvolávání se na Boha adekvátním argumentem a názorem. Konkrétně Česká republika není striktně věřícím státem, který se řídí Písmem Svatým, tudíž jemu nemůže podřizovat ani své zákony.

Náboženství mělo k homosexualitě vždy striktně negativní názor. Existuje dokonce několik biblických pasáží, které chápeme jako zákaz a odsouzení soulože mezi dvěma muži. V tzv. Novém zákoně se například píše, že ti, kdo jsou v moci hanebných vášní, zaměňují „přirozený styk za nepřirozený“. Za takovýto nepřirozený

⁸⁹ PETŘÍK, Lukáš. Senátor za ČSSD: Před listopadem točily porno známé české herečky. A gayové jsou promiskuitní a můžou za epidemii AIDS. *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Senator-za-CSSD-Pred-listopadem-tocily-porno-zname-ceske-herecky-A-gayove-jsou-promiskuitni-a-muzou-za-epidemii-AIDS-330431>

styk je mimo jiné považováno i to, když muži zanechávají „přirozeného styku s ženami“, aby „vzplanuli žádostí jeden k druhému“.⁹⁰

Rovněž můžeme narazit na odsuzující zmínky vůči těm, kdo przní chlapce. Tyto novozákonní pasáže odrážejí postoj, jenž byl jednoznačně sepsán již v tzv. Starém zákonu a jehož rodící se křesťanství hlásalo: „*Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost. Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít, jejich krev padni na ně.*“⁹¹

Pavlína Janošová ve své knize *Homosexualita v názorech současné společnosti* rozděluje teologické názory z negativního hlediska na homosexualitu na přístup zavrhuje – trestající a na přístup zavrhuje – netrestající. Pozitivnější je poté přístup přijímající s omezením a plně přijímající postoj.

První přístup, tedy zavrhuje – trestající považuje homosexualitu za zcela nepřijatelnou. Dle tohoto názoru by se mělo na věřícího naléhat, aby se svých pocitů vzdal a následně usiloval o změnu svého duchovna, tedy osobnosti.⁹²

Netrestající přístup je méně extrémní. Zavrhuje homosexuální akty, ale ne již homosexuální osoby.⁹³

S prvními pozitivnějšími náboženskými názory na homosexualitu přišel jako první Derrick Sherwin Bailey, ale následovala za ním celá řada dalších. Tito lidé považovali homosexuální lásku za přijatelnou, jen ne tak hodnotnou jako lásku heterosexuální. Navíc si uvědomují, že lidé nejsou všichni schopní dosáhnout ideálu ve všech směrech lidské existence.⁹⁴

Posledním postojem je plně přijímající postoj, který spočívá v tom, že homosexualita je částí Božího plánu. Homosexualita je tak zcela přirozená a ukazuje na jedinečnost a rozmanitost života.⁹⁵

Homosexualita je nemoc

I přesto, že byla homosexualita před patnácti lety vyškrtuta ze seznamu nemocí, stále ve společnosti panují názory, že homosexualita je nemoc, kterou je třeba léčit. Někteří tím argumentují v souvislosti s novelou zákona o registrovaném

⁹⁰ Římanům 1 - Český ekumenický překlad. *Bibleserver.com* [online]. 2001-2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.bibleserver.com/text/CEP/1/C5%98%C3%ADman%C5%AFm1>

⁹¹ Leviticus. *Online Bible* [online]. 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://onlineb21.bible21.cz/bible.php?kniha=leviticus>

⁹² JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ Tamtéž.

partnerství. Sexuolog Radim Uzel se k této otázce v rozhovoru pro parlamentní listy vyjádřil takto: „*Homosexualita byla zcela definitivně ze seznamu nemocí vyškrtnuta. Lékaři by měli zachovávat pravidla mezinárodních organizací, zejména světové zdravotnické organizace. Domnívám se, že považovat homosexualitu za nemoc je zpozdilé nebo eventuálně nekoresponduje s moderními vědeckými poznatky.*“⁹⁶

Dítě může napodobovat homosexuální chování rodičů

Věda již dávno vyvrátila domněnku, že homosexualita je dědičná. Napodobování homosexuálního chování je na stejné úrovni, jelikož stejně jako se v „heterosexuální“ rodině děti nenaučí být heterosexuální, tak ani homosexuálních dětí v rodinách homoparentální nebudou „odkoukávat“ chování svých rodičů.⁹⁷

Sem patří také teorie o zisku homosexuality z prostředí. Tedy, že výchova dítěte homosexuálem může mít vliv na jeho sexuální orientaci.

Domněnku, že se dítě může naučit homosexualitě, navíc vyvrací i sexuolog Radim Uzel. V rozhovoru pro parlamentní listy sám říká: „*Homosexualita se nedá naučit, homosexualita je záležitost vrozená. A vzhledem k tomu, že v mnoha státech adopce homosexuálním párům velmi dobře funguje, tak si myslím, že z odborného hlediska nejsou žádné námitky.*“⁹⁸

Stejnopohlavní pár neposkytne ten „druhý“ vzor

Tento argument lze považovat z oprávnění v případě, že role. Tento model rodiny už dnes není samozřejmostí. Tento argument vychází z předpokladu, že jsou zde neměnné a jednoznačné role určené muži/otci a ženě/matce, které jsou stejné ve všech rodinách. Tyto role však bývají individuální v každé rodině. Každá rodina je individuální a je tedy na ní, jak si nastaví své role a jakými vzory budou rodiče pro své děti.

⁹⁶ KUPKA, Petr. Slavný sexuolog Radim Uzel jasně na obhajobu gayů: K nařčení, že roznáší AIDS a že homosexualita je nemoc... *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Slavny-sexuolog-Radim-Uzel-jasne-na-obhajobu-gayu-K-narцени-ze-roznaseji-AIDS-a-ze-homosexualita-je-nemoc-330865>

⁹⁷ Argumenty pro a proti. *Stejná rodina* [online]. 2013-2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://stejnarodina.cz/rodiny-a-pravo.html>

⁹⁸ KUPKA, Petr. Slavný sexuolog Radim Uzel jasně na obhajobu gayů: K nařčení, že roznáší AIDS a že homosexualita je nemoc... *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Slavny-sexuolog-Radim-Uzel-jasne-na-obhajobu-gayu-K-narцени-ze-roznaseji-AIDS-a-ze-homosexualita-je-nemoc-330865>

Důležité je také zmínit to, že své vzory děti nehledají vždy jen u svých rodičů. Vzor jim může poskytnout například strýc/teta, prarodič. Nemusí to však být vždy člověk příbuzný. Děti se mohou inspirovat u učitelů ve školách, v zájmových kroužcích a jiných kolektivních činnostech. Ne vždy tedy musí syn hledat vzor ve svém otci a naopak dcera ve své matce.

Otázkou také je, jaké vzory si vlastně děti mají z rodin odnést. Spíše než genderové role, které jsou pestré, by měli zažít vzory fungujícího partnerského vztahu, kde gender (natož pohlavní orgány) rodičů nehrají roli. Mají zažít láskyplný vztah, fungující komunikaci, sdílení dobrého ale i přirozené projevy nepohody a řešení problémů.

Na závěr je třeba říci, že je argument o nemožnosti poskytnutí druhého vzoru v rozporu s některými výchovnými zařízeními, jako jsou například SOS vesničky. Zde je dokonce zakázáno, aby matka, která se jako profesionální pěstounka stará o děti v zařízení, měla partnerský vztah.⁹⁹

Argument, který vyvrací myšlenku chybějícího vzoru v rodině dítěte, je systém náhradní rodinné péče v SOS dětských vesničkách. Zde je přímo zakázáno, aby matka starající se jako profesionální pěstounka měla partnerský vztah.¹⁰⁰

Dítě potřebuje biologickou matku

V otázce co je pro dítě v období výchovy nejdůležitější, je samozřejmě odpovědí matka. První kontakt dítěte s matkou po porodu a následující tři roky života dítěte rozhodují o tom, jakým člověkem dítě bude. To říkají nejstarší studie. Dnes však víme, a to především díky sociologii, že dítě především potřebuje stálou pečující osobu – v naší společnosti je jí zpravidla matka, ale může jí být také otec, nebo někdo jiný dítěti velmi blízký.

Dítě v prvních dnech svého života a následně prvních letech potřebuje cítit bezprostřední blízkost člověka, který se o něj stará, dává mu lásku a vychovává ho. Z praxe to však nemusí být nutně biologický rodič (zvláště, když je dnes zcela běžné dávání dětí k adopci hned po porodu).

⁹⁹ Argumenty pro a proti. *Stejná rodina* [online]. 2013-2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://stejnarodina.cz/rodiny-a-pravo.html>

¹⁰⁰ Tamtéž.

Homoparentální rodina není tradiční rodina

Tradiční rodina je modelem ideální rodiny, který podle kritiků homoparentální rodina nesplňuje. Ideální, nebo tradiční rodina se skládá z matky, otce a dětí. Rodiče se starají o domácnost, o své děti a zapadají tak běžného vzoru o rodině. Přesto ale můžeme vidět rodiny bez biologických rodičů, kde děti vychovává jiný příbuzný, případně pěstoun. Takové rodiny běžně fungují a naše společnost je toleruje.

Rozdíl homoparentální a heterosexuální rodiny je pouze v nerovnosti pohlaví v dané rodině. To ale nebrání nikomu z členů vytvářet kvalitní domácí prostředí a vykonávat činnosti, které dělají jiné tradiční rodiny.

Důležité je také si uvědomit, že stejnopohlavní páry, které chtějí, případně již mají svou rodinu, si všech těchto úskalí a snaží se je podle toho řešit.

Děti z homoparentálních rodin budou ve škole trpět šikanou

Pravděpodobnost, že bude dítě vychovávané v homoparentální rodině ve škole šikanované je velká. Toto je však nastaveno mírou tolerance v naší společnosti. Česká společnost se odjakživa hůře adaptuje na změny a nové věci, než společnost v jiných státech. Proto děti z neheterosexuálních rodin budou spíše vystaveny posměškům, narážkám, diskriminaci či šikaně. Zamezit se tomu však dá výchovnými metodami ve školách, upozorněním vyučujících apod.

K možné diskriminaci dětí ve školách se také vyjadřuje sexuolog Radim Uzel, kdy připouští, že šikana dětí je jediným vážným nebezpečím, které je zapotřebí připustit. *„Pochopitelně je potřeba se na to výchovně zaměřit, aby to společnost nechápala jako nějakou úchylku. Není to otázka jednoho roku nebo dvou let, ale celé generace. Vzpomeňte si, jaké byly boje proti registrovanému partnerství. Jak se hovořilo o tom, jak to poškodí rodiny a jakým způsobem bude rodinám ublíženo a u nás už registrované partnerství funguje řadu let a zeptejte se, jestli nějakou rodinu to poškodilo nebo jestli to někomu ublížilo.“*¹⁰¹

¹⁰¹ KUPKA, Petr. Slavný sexuolog Radim Uzel jasně na obhajobu gayů: K nařčení, že roznášejí AIDS a že homosexualita je nemoc... *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Slavny-sexuolog-Radim-Uzel-jasne-na-obhajobu-gayu-K-narceni-ze-roznaseji-AIDS-a-ze-homosexualita-je-nemoc-330865>

Homosexuálové nemohou mít děti

Skutečnost, že dvě ženy nebo dva muži spolu navzájem nemohou zplodit dítě je naprosto zřejmá a často předhazovaná jako argument proti homoparentálním rodinám. Pokud bychom ale zakázali vychovávat děti lidem, jež je nejsou schopni sami zplodit, musíme se zaměřit na širší spektrum obyvatelstva. Homosexuálové nejsou jedinými lidmi, kteří nemohou zplodit děti.

K této problematice se opět vyjadřuje sexuolog Radim Uzel: *„Hodně lidí nemůže zplodit děti. Někteří lidé se narodí vrozeně neplodní. Já jsem se léta zabýval problematikou bezdětných manželství. To, že biologie někomu neumožňuje zplodit dítě, ještě neznamená, že to dítě nemůže vychovávat a že o něj nemůže kvalitně pečovat. To jsou dvě různé věci.“*¹⁰²

Homosexuálové jsou důvodem vzniku HIV a AIDS

Homosexuálové jsou často spojováni s nemocí zvanou AIDS. V počátcích výskytu této nemoci se o ní hovořilo jako o nemoci homosexuálů, z důvodu promiskuitního stylu života, za který jsou do dnes odsuzováni.¹⁰³

Názor, že homosexuálové jsou původními nositeli této nemoci, podporuje člen senátorského klubu ČSSD Pavel Lebeda. V rozhovoru pro parlamentní listy říká: *„Mužští homosexuálové, tedy gayové, se v podstatě zasloužili o epidemii AIDS ve většině států. Ti byli prvními nositeli. Teprve potom přišli nitrožilní narkomani či přenos při heterosexuálním pohlavním styku. Ale první byli tedy ti mužští homosexuálové, kteří to šířili a kteří se o tu epidemii zejména zasloužili. To, co říkáte, je naprostá pravda. Je to samozřejmě rizikové chování. Většinou jsou také hypersexuální a promiskuitní. Udávají se i desítky sexuálních aktů denně.“*¹⁰⁴

Svůj opačný názor vyjádřil k tomuto tématu sexuolog Radim Uzel: *„Nedá se zcela jednoznačně říct, že se gayové zasloužili o epidemii AIDS. V současné době je přímo rovnocenný způsob šíření HIV viru intravenózní narkomanií. Je to stejné, jako*

¹⁰² KUPKA, Petr. Slavný sexuolog Radim Uzel jasně na obhajobu gayů: K nařčení, že roznášejí AIDS a že homosexualita je nemoc... *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Slavny-sexuolog-Radim-Uzel-jasne-na-obhajobu-gayu-K-narcení-ze-roznaseji-AIDS-a-ze-homosexualita-je-nemoc-330865>

¹⁰³ JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

¹⁰⁴ PETŘÍK, Lukáš. Senátor za ČSSD: Před listopadem točily porno známé české herečky. A gayové jsou promiskuitní a můžou za epidemii AIDS. *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Senator-za-CSSD-Pred-listopadem-tocily-porno-zname-ceske-herecky-A-gayove-jsou-promiskuitni-a-muzou-za-epidemii-AIDS-330431>

*kdybyste řekl, že drogově závislí se o to přičinili anebo také lidé, kteří jsou nezodpovědní ve svém sexuálním vztahu a souloží bez výběru a bez ochrany. To je logické. Anální styk však představuje značné riziko. Ale pokud homosexuální člověk používá kondom anebo má monogamní styk, tak v takovém případě to nebezpečí nehrozí.*¹⁰⁵

¹⁰⁵ KUPKA, Petr. Slavný sexuolog Radim Uzel jasně na obhajobu gayů: K nařčení, že roznáší AIDS a že homosexualita je nemoc... *Parlamentnílisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Slavny-sexuolog-Radim-Uzel-jasne-na-obhajobu-gayu-K-narceni-ze-roznaseji-AIDS-a-ze-homosexualita-je-nemoc-330865>

PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část této práce je složena ze dvou následujících metod: dotazníkové šetření a rozhovory. Tyto metody pomohou k dokázání, případně vyvrácení hypotéz a cílů, které byly stanoveny v úvodu práce.

Primární metodou je dotazníkové šetření, které ukazuje pohled společnosti na stejnopohlavní páry a homoparentalitu. Rozhovory se zástupci stejnopohlavních párů následně představí druhý pohled.

Tyto dvě metody budou postupně rozebrány a zanalyzovány. V podkapitole, kde budou interpretovány výsledky, budou obě metody zhodnoceny a zároveň porovnávány s výsledky šetření a cílem práce.

8 ROZHOVORY

Součástí praktické části jsou strukturované rozhovory se zástupci homosexuální menšiny. Rozhovory proběhly prostřednictvím e-mailové korespondence a výpovědi byly následně sepsány písemně autorkou práce se souhlasem respondentů.

Provést strukturovaný rozhovor mi umožnilo celkem 5 zástupců homosexuální menšiny z mého okolí. Získala jsem odpovědi jak od gayů, leseb i bisexuála. V této kapitole jsou všechny rozhovory zanalyzovány prostřednictvím metody nazvané otevřené kódování, což zajistí nejpřesnější porovnání odpovědí všech dotazovaných. Odpovědi respondentů jsou rozraženy do čtyř okruhů dle tématu otázek.

Všechny otázky pro homosexuály se týkaly na základní věci v jejich životě, na reakce okolí a zjišťovaly jejich názory na českou společnost.

Rozhovory jsou z důvodu soukromí dotazovaných anonymní.

První okruh – reakce okolí

První okruh otázek se týká období, kdy zjistili, že jsou homosexuálně orientovaní, reakce jejich okolí a jejich názorů na českou společnost. Čtyři z pěti dotazovaných na svou orientaci přišli v období středoškolského studia, tedy ve věku mezi 15 a 18 lety. Jeden z gayů na svou orientaci přišel dříve, již ve 13 letech. Nikdo z nich se neseťkal s negativní reakcí na jejich orientaci. Tři z dotazovaných říkají, že je rodina a přátelé podporují a nemají problém s tím, kým jsou. Dvě respondentky o své orientaci řekly jen části rodiny, protože vědí, že by se setkaly s negativní reakcí.

„Oficiálně to o mně ví jen část rodiny – ségra, bratranec a sestřenice to vzali absolutně bez problému. Máma to ví, není nadšená, ale respektuje to, nicméně na moje partnerky a vztahy všeobecně se mě neptá. Otec to zatím neví a babičce to ani nemám v plánu oznámit. Ví, že je proti tomu.“

Respondenti se měli vyjádřit ke konzervatismu české populace. Všichni dotazovaní se shodli, že Česká republika zatím není připravená na úplně přijetí homosexuality. Má strach z nových věcí a je ovlivněná médií, která prezentuje homosexualitu jako něco nevhodného.

„Protože si většina lidí myslí, že je to nepřijatelné, aby žili v rodině dvě lesby nebo gayové a vychovávali děti. Lidé jsou zvyklí na heterosexuální rodinu a neradi přijímají něco nového, co vybočuje ze standardu.“

Druhý okruh – budoucnost

Druhý tematický okruh se týká osobního života jednotlivých respondentů. Dotazovaní se měli vyjádřit, zda v tuto chvíli mají/nemají partnera/partnerku a jestli plánují vstoupit do registrovaného partnerství a založit rodinu.

Tři z dotazovaných odpověděli, že partnera momentálně mají, přičemž dva z nich již tvořili pár. Dva respondenti partnera v současné době nemají. Do registrovaného partnerství by rádi vstoupili všichni dotazovaní, ale o pořízení rodiny uvažují pouze tři z nich.

Lesba, jejíž partnerka má své dítě by v budoucnu uvítala možnost adoptování, případně by požádala dárce spermatu. K pojmu registrované partnerství však nemá zcela kladný vztah.

„Vadí mi, že je pak z občanky patrné, že ten člověk žije v homosexuálním vztahu, což normálně nevádí, já se za to nestydím, ale ne každý je k tomu tolerantní a můžeš se dostat do situací, kdy tě to může i poškodit.“

Rozhovor poskytl pár gayů, kteří o registrovaném partnerství uvažují, ale děti nechtějí. Odvolávají se na současný stav v České republice, který jim založení rodiny neumožňuje a také na pracovní vytíženost.

„Neplánujeme rodinu. Jednak nám to náš stát právně neumožňuje a jednak jsme rádi, že se postaráme sami o sebe. Už je nám oběma přes 30 let a máme spoustu jiných závazků, takže bychom to finančně nezvládli.“

Novela o registrovaném partnerství

Znění novely o registrovaném partnerství znali tři dotazovaní, kteří ji v případě jejího schválení, vítají jako pozitivní změnu.

„Myslím si, že je to určitě dobrý krok. Děti nezůstanou nadále v právní nejistotě, jako tomu bylo do teď a budou sociálně zajištěné.“

Jiní z dotazovaných by však uvítali razantnější postup v hájení práv homosexuálů.

„Na jednu stranu je hezké, že si budu moci například já adoptovat dítě své partnerky. Na druhou stranu mi přijde ostudné dělat takové ústupky, jako bychom byli někým nesvéprávným, ke komu se musí stát chovat opatrně a spíš mu neumožnit skoro nic.“

Názor na tradiční rodinu

Všichni respondenti pochází z tradiční rodiny, kterou sami popsali jako rodinu, která se skládá z matky, otce a dítěte. Názor na potřebu tradiční rodiny k výchově dítěte mají však rozdílný. Homosexuální pár odpověděl, že z hlediska pohledu naší společnosti je tradiční rodina pro dítě nutností.

Tento názor však ostatní respondenti nesdílí. Naopak podporují názor, že dítě tradiční rodinu pro svůj vývoj nezbytně nepotřebuje. Svůj názor podkládají například dětskými domovy, kde dítě má pouze jeden vzor, případně rozvedenou rodinu, ve které se dítě se svým druhým rodičem nestýká.

9 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro dotazníkové šetření jsem zvolila pět krátkých otázek, které měly ukázat, jak se na otázku homoparentalita dívá veřejnost. Dotazník byl určen především vysokoškolským studentům, přičemž se výzkumu zúčastnilo 552 respondentů. Na začátku tvorby dotazníku jsem si určila čtyři výzkumné otázky, na které jsem chtěla získat odpovědi.

Vymezení výzkumného cíle

Cílem praktické části je popsat názor české populace na homosexualitu a homoparentalitu.

a) Výzkumné otázky:

1. Jaký postoj mají dotazovaní k homosexualitě?
2. Souhlasí dotazovaní s registrovaným partnerstvím?
3. Schválili by dotazovaní zákon umožňující homosexuálům adoptovat děti?
4. Znají dotazovaní pojem homoparentalita?

b) Hypotézy:

1. Respondenti mají k homosexualitě spíše neutrální postoj.
2. Respondenti s registrovaným partnerstvím souhlasí.
3. Respondenti by zákon umožňující homosexuálům adoptovat děti neschválili.
4. 75 % z dotazovaných pojem homoparentalita nezná.

Výzkumný vzorek

Výzkum byl proveden na internetovém portálu Vyplňto.cz. Dotazník o pěti uzavřených otázkách byl určen především vysokoškolským studentům, kteří měli prostřednictvím odpovědí vyjádřit svůj názor za zmiňovanou problematiku. Celkem jsem získala 552 respondentů, přičemž 405 z toho byly ženy a 147 muži.

Výzkumná metodika

Výzkum proběhl v lednu roku 2015 po dobu 14 dnů. Dotazovaní odpovídali na 5 základních otázek, které se týkaly především jejich postoje k homosexualitě, registrovanému partnerství a homoparentalitě.

První otázkou bylo rozlišení pohlaví, které mi pomůže v lepší orientaci při analýze výsledků. Druhá otázka je již zaměřená konkrétně na homosexualitu, tedy na názor respondentů na homosexualitu. Tato otázka je proti první otázce stěžejní, jelikož díky ní získám konkrétní názory. Třetí otázkou dotazník zachází hlouběji a táže se na registrované partnerství mezi homosexuály, konkrétně zda s tím respondent souhlasí. Čtvrtá a zároveň poslední stěžejní otázka se ptá na adopci. Otázka je to nejdůležitější už jenom z hlediska tématu této práce. Snaha prosadit zákon umožňující stejnopohlavním párům adoptovat děti nezáleží pouze na poslancích a senátorech, ale také na veřejném mínění, které velmi ovlivňuje. Poslední otázka se týká znalosti, případně neznalosti pojmu homoparentalita.

Analýza dat

Následující blok praktické části analyzuje výsledky šetření. Výsledky jsou znázorněny v grafech a následně okomentovány.

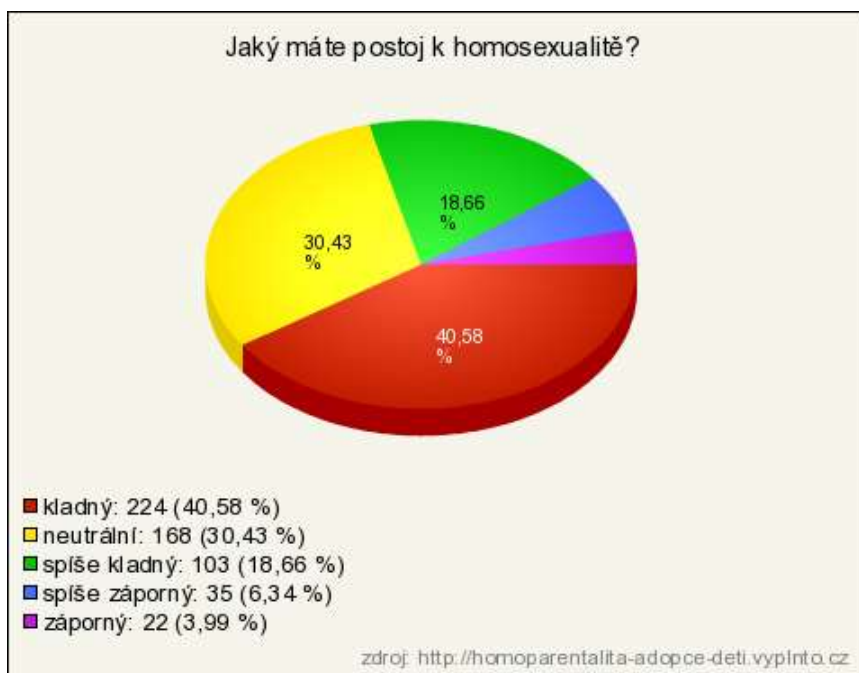
Graf 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: autorka práce, 2015 (vlastní zpracování)

Dotazník vyplnilo celkem 552 respondentů, přičemž 405 bylo žen a 147 mužů. Všechny grafy jsou koláčového typu a výsledky jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa kvůli lepší přehlednosti.

Graf 2: Postoj respondentů k homosexualitě

Zdroj: autorka práce, 2015 (vlastní zpracování)

V druhé otázce měli dotazovaní definovat svůj vztah k homosexualitě. 40,58 % dotazovaných označilo svůj vztah k homosexualitě za kladný, 18,66 % za spíše kladný. Proti tomu záporný postoj uvedlo pouze 3,99 % dotazovaných a spíše záporný 6,34 %. Neutrální postoj uvedlo 30,43 %.

Graf 3: Registrované partnerství mezi homosexuály

Zdroj: autorka práce, 2015 (vlastní zpracování)

S registrovaným partnerstvím souhlasí většina dotazovaných, tedy celkem 71, 92 % dotazovaných. Spíše souhlasí 17, 03 %. Opačný názor na registrované partnerství zastává pouze 6, 7 %, spíše nesouhlasí 4, 35 % respondentů.

Graf 4: Adopce dětí homosexuály

Zdroj: autorka práce, 2015 (vlastní zpracování)

Zákon umožňující homosexuálům adoptovat děti by schválilo 49,09 % dotazovaných respondentů. Spíše nakloněno je mu 21,92 % respondentů. Z toho vyplývá, že většina dotazovaných by stejnopohlavním párům adoptovat děti umožnila. Negativní postoj k této otázce staví 17,57 % respondentů (odpověď: ne) a 11,41 % dotazovaných (odpověď: spíše ne).

Graf 5: Znalost pojmu homoparentalita

Zdroj: autorka práce, 2015 (vlastní zpracování)

Znalost pojmu homoparentalita je po zaokrouhlení doslova 50:50. 277 respondentů odpovědělo, že pojem neznají (50,18 %) a 275 respondentů řeklo, že pojem zná (49,82 %).

Interpretace výsledků

Cílem mé bakalářské práce je popis názorů české populace na homosexualitu a homoparentalitu. K tomu, abych tyto názory získala a následně popsala, jsem použila diskuzi, strukturované rozhovory a dotazník.

1. Rozhovory

Rozhovory měly přinést druhý pohled na problematiku homosexuality. Hypotézu, že jejich okolí nepřijímá jejich orientaci pozitivně, měly rozhovory vyvrátit nebo potvrdit.

Rozhovor mi poskytli celkem čtyři homosexuálové a jeden bisexuál, pocházející z tradičních rodin. V několika krátkých otázkách se vyjadřovali ke svému soukromému životu. Komentovali také postoj svého okolí a společnosti.

Pozitivním zjištěním z těchto rozhovorů je, že se nikdo z dotazovaných nesetkal s negativním postojem k jejich orientaci.

Dále se dotazovaní vyjadřovali k návrhu novely zákona o registrovaném partnerství. Tu považuje většina dotazovaných jako pozitivní krok, jelikož chtějí sami v budoucnu založit rodiny.

Názor na tradiční rodinu je až na výjimku jednotný. Dítě dle jejich názoru pro svůj vývoj tradiční rodinu nepotřebuje, pokud bude mít dostatečné zázemí pro svou výchovu a lásku druhých.

2. Dotazník

Na začátku jsem si stanovila čtyři hypotézy. Svou první hypotézu jsem zvolila na základě právní legislativy, která v našem státě funguje. Délka trvání schválení registrovaného partnerství jen potvrzuje skutečnost, že český stát nemá k homosexualitě pozitivní vztah. Mou hypotézu však odpovědi respondentů vyvrátily. Důvodem může být především věková skupina dotazovaných. Právní legislativu dnes ovlivňují lidé, kteří patří do věkové skupiny, jež pamatuje předchozí režim, a ve svých názorech na nové věci jsou konzervativní. Dotazník jsem určila vysokoškolským studentům především proto, že oni jsou novou generací, která by tento trend měla změnit. Mladí lidé jsou otevření novým věcem a nebojí se jich.

Druhou hypotézu týkající se registrovaného partnerství dotazovaní potvrdili a to dokonce v 89 % z dotazovaných, což jen potvrzuje skutečnost, že mladí lidé, konkrétně vysokoškolští studenti, jsou homosexuální problematice otevření a nemají s ní problém.

Jelikož se má práce týká především homoparentality, tedy adopce dětí stejnopohlavními páry, zajímalo mě, co si o tom myslí společnost. Těžce se bude prosazovat zákon, když společnost volá po jeho zrušení. Zeptala jsem se tedy, zda by respondenti umožnili homosexuálům adoptovat děti. Za dobu tvoření této bakalářské práce jsem se setkala spíše s negativními názory, z toho důvody jsem čekala i negativní odpovědi. Respondenti však mou hypotézu vyvrátili, jelikož 71 % dotazovaných by zákon umožňující stejnopohlavním párům adopci schválilo.

Pojem homoparentalita, nebo homoparentální rodina je velmi mladým pojmem, jak jsem již popisovala v první kapitole teoretické části. Usoudila jsem tedy, že 75 % dotazovaných tento pojem nebude znát. V současnosti se užívá spíše pojmu homosexuální rodina, což je zavádějící. Průzkum ukázal, že i mezi vysokoškolskými studenty je tento pojem nový, ale zároveň ne natolik neznámý. Definici pojmu

homoparentalita neznalo 50 % dotazovaných, což je o 25 % méně, než jsem předpokládala.

3. Výzkum Sociologického ústavu

Otázkou, jaký má česká společnost názor na homosexualitu, potažmo homoparentalitu, se zabýval v roce 2014 také Sociologický ústav Akademie věd České republiky. Do pravidelného šetření, které se nazývá Naše společnost, byl zařazen blok otázek, které se týkaly tolerance české společnosti vůči homosexuálně orientovaným lidem. Cílem průzkumu bylo zjistit, zda by měli homosexuální muži a ženy mít právo na uzavření registrovaného partnerství, sňatku a adopci dětí.

Výsledky ukázaly, že bezmála 73 % populace uznává v českém právním řádu právo leseb a gayů uzavřít registrované partnerství. Proti tomu, aby jim bylo umožněno registrované partnerství uzavírat, se ve výzkumu postavila necelá čtvrtina dotázaných (23 %). Celkem 58 % občanů se domnívá, že by lesby a gayové měli mít právo adoptovat děti svého partnera/partnerky, s nimiž žijí a na jejichž výchově se podílejí, tedy podporují prosazení novely zákona o registrovaném partnerství. Na opačnou stranu se staví třetina dotázaných, tedy 32 %.

V názoru na právo osob stejného pohlaví uzavřít sňatek se český národ dělí na dvě poloviny. Souhlas se sňatkem mezi homosexuály vyjádřilo 45 % oslovených, nesouhlas 48 %. Podobně rozpolcený postoj zaujali čeští občané také k tomu, zda by měly mít stejnopohlavní páry právo adoptovat děti z institucionální péče, tedy z tzv. dětských domovů.¹⁰⁶

¹⁰⁶ ČADOVÁ, N. CVVM. Postoje veřejnosti k právům homosexuálů. [online] 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/postoje-verejnosti-k-pravam-homosexu-erven-2014>

ZÁVĚR

Hlavní hypotézou této práce byl negativní názor české populace na homosexualitu, vzniklý omezenými právy v české právní legislativě. Cílem této bakalářské práce byl tedy popis názoru české společnosti na homosexualitu a homoparentalitu.

Tato práce dokazuje, že homoparentalita existuje v soudobé společnosti bez ohledu na skutečnost, zda ji právní řád té či oné země uznává či nikoliv. Homoparentalita existuje nezávisle na vůli zákonodárce nebo veřejném mínění.

Práce ve svých úvodních kapitolách nejprve uvádí do problematiky názvosloví a historie. Poté porovnává legislativu na jednotlivých kontinentech světa a podrobně se zabývá evropskými státy a historickými postupy v přijetí práv homosexuálů. Rychlost v uplatňování práv homosexuálů v zahraničí v porovnání s českou legislativou podporovalo hypotézu, že český názor je v této oblasti negativní.

Hypotézu však vyvrátila až praktická část této práce, tedy výzkum prováděn prostřednictvím dotazníku mezi studenty vysokých škol, diskuzí uživatelů na sociální síti Facebook a rozhovory s homosexuály. Primárním důkazem toho je dotazník, ve kterém respondenti v druhé otázce zodpověděli, že mají k homosexualitě celkově spíše kladný vztah, než negativní. S registrovaným partnerstvím souhlasí přes 70 % respondentů a adopci by umožnilo, či spíše umožnilo také 70 % dotazovaných.

Názor společnosti v číslech ukázal také výzkum CVVM Sociologického ústavu AV ČR v roce 2014, který jasně ukazuje, že česká veřejnost je z většiny dotázaných ztotožněná se zákonem o registrovaném partnerství, ale v otázce homoparentality je stále nejistá.

V práci je již jednou zmíněný dopad historie na názory české populace, jejich konzervatismus a strach z nových věcí. Příslibem do budoucnosti je jednoznačně generace vysokoškolských studentů, kteří se připravují na obnovu českého státu jako takového. Nová krev pomůže nejen v otázce homosexuality a homoparentality, ale také v zlepšení chodu státu jako takového. Vedení našeho státu smýšlí nad novými problematikami příliš konzervativně a je tedy zapotřebí nové krve, která prosadí nové zákony.

Co by nová generace měla zajistit pro bezproblémové přijetí homosexuality? Krokem do budoucna je určitě rozšíření povědomí do škol. Jedním z argumentů proč by homosexuálové neměli vychovávat děti, je právě potenciální šikana dětí ve školách.

Pokud se však učitelé dostatečně obeznámí s touto problematikou a následně ji vysvětlí svým studentům, tomuto problému se tak zamezí.

Argumentovat je jistě třeba kvalitní vědeckými výzkumy, kterých již vznikla celá řada, ale stále nejsou dostačující. Do této práce z hlediska kapacity a tématu zařazeny nebyly, ale pro další zkoumání jich je zapotřebí zmínit. Reálný příklad výchovy dítěte v homoparentální rodině, jeho vývin od dětství až po dospělost by byl české společnosti jistě pádným argumentem pro to, aby byla adopce stejnopohlavním párům umožněna.

Není tedy jediný důvod, proč by Česká republika neměla následovat demokraticky vyspělejší státy jak v rámci Evropské unie tak mimo ni v umožnění adopce stejnopohlavním párům. Je jen otázkou času, kdy se tak stane a homosexuální páry v registrovaném partnerství se tak stanou rovnocennou alternativou svazku heterosexuálního, čímž se upevní pozice této menšiny celkově.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BINAROVÁ, I. *Partnerství, sexualita a rodina*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0138-X.

BRZEK, A. a J. PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ. *Třetí pohlaví?*. 1. vyd. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4.

ELIÁŠ, K. et al: *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2.

FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-727-2010-4.

HARTL, P. a H. HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-71-78-303-X.

JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5

MATĚJČEK, Z. et al. *Náhradní rodinná péče*. Praha: Portál, 1999. s. 33. ISBN 80-7178-304-8.

POLÁŠKOVÁ, E. *Plánovaná lesbická rodina: klíčové aspekty přechodu k rodičovství*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-802-1050-136.

SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012.

SOBOTKOVÁ, Irena. *Psychologie rodiny*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-250-8.

STEHLÍKOVÁ, D. a I. PROCHÁZKA. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995.

ŠTĚPÁNKOVÁ, M. a P. ČIŽINSKÝ. *Registrované partnerství pro začínající*. Brno: STUD, 2006. ISBN 80-239-7821-7.

VERNER, M., L., BAREŠ a B. VACHALA. *Encyklopedie starověkého Egypta*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-306-0.

WINKLER, J. a M. PETRUSEK. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum Praha, 1997. s. 206. ISBN 80-7184-164-1.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

LASKA, V. *Women in the resistance and in the Holocaust: the voices of eyewitnesses*. Westport, Conn.: Greenwood Press, 1983. ISBN 03-132-3457-4.

LIVELY, S. a K. ABRAMS. *The pink swastika: homosexuality in the Nazi Party*. 4th ed. Sacramento, Calif: Veritas Aeterna Press, 2002. ISBN 0-9647609-7-5.

SPENCER, C. *Dějiny homosexuality*. 1. vyd. Bratislava: Slovart, 1999. ISBN 80-7145-302-1.

Seznam použitých internetových zdrojů

Argumenty pro a proti. *Stejná rodina* [online]. 2013-2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://stejnarodina.cz/rodiny-a-pravo.html>

ČADOVÁ, N. CVVM. Postoje veřejnosti k právům homosexuálů. [online] 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/postoje-verejnosti-k-pravum-homosexualu-cerven-2014>

Moderní homosexuální hnutí. *Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2818-moderni-homosexualni-hnuti/>

ČESKO. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Analýza: Partnerské svazky osob stejného pohlaví v České republice a v Evropě*. 2013. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/1e01747a199f30f4c1256bd50038ab23/b53c647a39f0bf48c1257c0d004bfb4f/\\$FILE/csav102413opr.pdf](http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/1e01747a199f30f4c1256bd50038ab23/b53c647a39f0bf48c1257c0d004bfb4f/$FILE/csav102413opr.pdf)

ČTK, ČT24. *Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-12] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/asie-australie/254370-australsky-nejvyssi-soud-zrusil-zakon-o-snatchich-homosexualu/>

Dva v jednom. Experiment. TV ČT 2. května 2009. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10211487240-experiment/208572233190007-4>

GAY INICIATIVA [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

Historie represe. Experiment. TV ČT 2008. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2817-historie-represe/>

Homosexualita a víra. 004.CZ [online]. 2001-2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.004.cz/homosexualita-a-vira>

Homosexualita v Asii. 004. CZ [online]. 2001-2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.004.cz/homosexualita-v-asii>

KALENDA, F. *Deník referendum* [online] 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: [cz/clanek/17391-lgbt-v-subzaharske-africe-priciny-povaha-a-pozadi-diskriminace](http://www.004.cz/clanek/17391-lgbt-v-subzaharske-africe-priciny-povaha-a-pozadi-diskriminace)

KALENDA, F. *Deník referendum* [online] 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: [cz/clanek/17391-lgbt-v-subzaharske-africe-priciny-povaha-a-pozadi-diskriminace](http://www.004.cz/clanek/17391-lgbt-v-subzaharske-africe-priciny-povaha-a-pozadi-diskriminace)

KUPKA, Petr. Slavný sexuolog Radim Uzel jasně na obhajobu gayů: K nařčení, že roznáší AIDS a že homosexualita je nemoc... *Parlamentnilisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Slavny-sexuolog-Radim-Uzel-jasne-na-obhajobu-gayu-K-narzeni-ze-roznaseji-AIDS-a-ze-homosexualita-je-nemoc-330865>

Leviticus. *Online Bible* [online]. 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://onlineb21.bible21.cz/bible.php?kniha=leviticus>

LISHAUGEN, R. *Hranická historická knihovna*. [online]. [cit. 2012–03-21]. Dostupné z: <http://historie.hranet.cz/nedavno/kn02/71.pdf>

Nenávist k homosexuálům v Africe sílí. Štává politiků i kleriků. *ČTK, REUTERS* [online]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/nenavist-k-homosexualum-v-africe-sili-stvani-politiku-i-kleriku_274526.html#.VPBN2PmG_Vo

Nikterak růžová historie homosexuality: (Gay dějepis). *SocietyMag - společnost bez pozlátka* [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/spolecnost/66-fenomen-doby/3527-nikterak-rova-historie-homosexuality-gay-djepis.html>

Novela zákona o registrovaném partnerství byla předložena. *PROUD* [online]. 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.proudem.cz/novinky/145-novela-zakona-o-registrovanem-partnerstvi-byla-predložena.html>

Pedagogická univerzita, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. *Pf.jcu.cz* [online]. 2002. Dostupné z: <https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b06gayove/03.pdf>

PETŘÍK, Lukáš. Senátor za ČSSD: Před listopadem točily porno známé české herečky. A gayové jsou promiskuitní a můžou za epidemii AIDS. *Parlamentnilisty.cz* [online] 2009-2015, [cit. 2014-08-15]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Senator-za-CSSD-Pred-listopadem-tocily-porno-zname-ceske-herecky-A-gayove-jsou-promiskuitni-a-muzou-za-epidemii-AIDS-330431>

Poslanci nejsou ani po 9-ti měsících ochotni řešit situaci stejnopohlavních rodin. *PROUD*. [online]. 2014 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://www.proudem.cz/novinky/188-poslanci-nejsou-ani-po-9-mesicich-ochotni-resit-situace-stejnopohlavnich-rodin.html>

PROCHÁZKA, Ivo a Helmut GRAUPNER. Historie právních postojů k homosexualitě. *Ecn.cz* [online]. 2005, 20. června 2005 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

Rodiny a právo. *Stejná rodina* [online]. 2013-2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://stejnarodina.cz/rodiny-a-pravo.html>

RP ve světě. *GAY.INICIATIVA.CZ* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>

Římanům 1 - Český ekumenický překlad. *Bibleserver.com* [online]. 2001-2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.bibleserver.com/text/CEP/%C5%98%C3%ADman%C5%AFm1>

Severní Amerika. *004.cz* [online]. 2001-2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.004.cz/severni-amerika>

ŠLAJCHRTOVÁ, L. Argentina jako první v Jižní Americe dovolila svatby homosexuálů. *IDnes.cz* [online]. 1999-2014, 7/2010 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/argentina-jako-prvni-v-jizni-americe-dovolila-svatby-homosexualu-p9q/zahranicni.aspx?c=A100715_114434_zahranicni_btw

Totalmag [online]. 2014 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/spolecnost/66-fenomen-doby/3527-nikterak-rova-historie-homosexuality-gay-djepis.html>

Totalmag. [online]. 2014 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/kalendarium/2547-17-kvten-homosexualni-den.htm>

Totalmag. [online]. 2014 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/kalendarium/2547-17-kvten-homosexualni-den.htm>

TRANSLIDÉ [online]. [cit. 2011-02-16]. Dostupné z: <http://www.translide.cz/ruzovy-trojuhelnik#xx>

TRANSLIDÉ [online]. [cit. 2011-02-16]. Dostupné z: <http://www.translide.cz/ruzovy-trojuhelnik#xx>

TRANSLIDÉ [online] Dostupné z:
<http://www.translide.cz/books/homosexualita/tisk/hs.html>

ŽILKOVÁ, Věra. Homosexualitu netajil, Hitlerovi tykal. Souboj s SS však Röhm prohrál. *IDnes.cz* [online]. 1999-2014, 6/2014 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z:
http://zpravy.idnes.cz/profil-ernsta-rohma-velitele-sa-ktery-tykal-hitlerovi-ppx-/zahranicni.aspx?c=A140630_121136_zahranicni_vez

SEZNAM ZKRATEK

AV - Akademie věd

ČR - Česká republika

GI - Gay iniciativa

ČSR - Československá republika

CVVM - Centrum pro výzkum veřejného mínění

SA - Sturmabteilung

SOHO - Sdružení organizací homosexuálních občanů

SS - Schutzstaffel

NSDAP - Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Pohlaví respondentů.....	47
Graf 2: Postoj respondentů k homosexualitě	48
Graf 3: Registrované partnerství mezi homosexuály	49
Graf 4: Adopce dětí homosexuály	50
Graf 5: Znalost pojmu homoparentalita.....	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník.....	I
Příloha B – Rozhovory – kompletní přepis	IX

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

1. Jakého jste pohlaví?
 - a. Žena
 - b. Muž

2. Jaký máte postoj k homosexualitě?
 - a. Kladný
 - b. Spíše kladný
 - c. Neutrální
 - d. Spíše záporný
 - e. Záporný

3. Souhlasíte s registrovaným partnerstvím mezi homosexuály?
 - a. Ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Ne

4. Schválili byste zákon umožňující homosexuálům adoptovat děti?
 - a. Ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Ne

5. Znáte pojem homoparentalita?
 - a. Ano
 - b. Ne

Příloha B – Rozhovory - kompletní přepis

Rozhovor 1:

1. Kdy jsi to o sobě zjistil, že jsi bisexuál?

Přibližně v 17 letech při sprchování s kamarády.

2. Co na to říká tvoje nejbližší okolí? Rodina, přátelé, spolužáci, kolegové v práci?

Příbuzní ani kamarádi na to reagovali negativně. Nevadilo jim to. Důležité pro ně je zdraví a štěstí do života.

3. Máš přítele nebo přítelkyni?

V současné době bohužel přítele ani přítelkyni nemám, ale chtěl bych v budoucnu určitě rodinu.

4. Slyšel/a si o změně zákona v registrovaném partnerství?

Ano, něco jsem o tom slyšel.

5. Co si myslíš o novele zákona o registrovaném partnerství?

Myslím si, že je to určitě dobrý krok. Děti nezůstanou nadále v právní nejistotě, jako tomu bylo do teď a budou sociálně zajištěné.

6. Co si představíš pod pojmem „tradiční rodina“?

Tento pojem pro mě představuje klasickou rodinu s matkou, otcem a dítětem. Přesně to, co společnost akceptuje a očekává od každého z nás. Bohužel jí to ne u všech vychází (smích).

7. Myslíš si, že je tradiční rodina nezbytná pro výchovu dítěte?

Nemyslím si, že je to nezbytně nutné. Dítě určitě potřebuje kvalitní zázemí, jistotu, že ho má někdo rád a postará se o něj. Na druhou stranu to nemusí být vždy matka s otcem. Zním spoustu lidí, kteří jsou vychovávaní jen jedním z rodičů, a mohu říct, že jsou to skvělí inteligentní lidé s vlastním názorem a dobrou výchovou. Proto nevidím důvod, proč by děti nemohli vychovávat homosexuálové.

8. Proč je podle tebe česká společnost tak konzervativní ohledně stejnopohlavní rodiny?

Protože si většina lidí myslí, že je to nepřijatelné, aby žili v rodině dvě lesby nebo gayové a vychovávali děti. Lidé jsou zvyklí na heterosexuální rodinu a neradi přijímají něco nového, co vybočuje ze standartu.

Rozhovor 2:

1. Kdy jste to o sobě zjistily, že jste homosexuálové?

Já jsem na to přišel 13 letech, můj přítel v 15 letech.

2. Co na to říká vaše nejbližší okolí?

Nesetkali jsme se ani s jedním projevem diskriminace nebo posměchu. Tudiž si dovolím říct, že patříme mezi ty šťastnější. Česká populace není v tomhle ohledu příliš vyzrálá a neví jak reagovat na něco „nového a jiného“. Budu tedy hovořit za nás oba a řeknu, že jsem moc rád, že máme kolem sebe takové lidi, jaké máme.

3. Uvažujete o registrovaném partnerství?

Určitě ano. Jsme spolu zatím teprve 8 měsíců, ale předtím jsme měli oba několikaleté vztahy a myslíme si, že by bylo hezké mít spolu vztah i z právního hlediska. Nezní to moc hezky, ale heterosexuální páry spolu také uzavírají sňatky, protože vědí, že spolu chtějí být po celý život.

4. Plánujete rodinu?

Neplánujeme rodinu. Jednak nám to náš stát právně neumožňuje a jednak jsme rádi, že se postaráme sami o sebe. Už je nám oběma přes 30 let a máme spoustu jiných závazků, takže bychom to finančně nezvládli.

5. Slyšeli jste o změně zákona v registrovaném partnerství?

Abych pravdu řekl, tak neslyšel, protože stále se něco mění. Nejde ani tak o to, že bych se nezajímal o to, co se v našem státě děje, ale nestíhám to.

6. **Jedná se o možnost adoptování dítěte druhým nebiologickým rodičem. Pokud by měl tedy tvůj přítel Petr dítě a byli byste registrovanými partnery, mohl by si jeho dítě adoptovat.**

Aha, to zní zajímavě. Ale jak říkám, tím, že rodinu neplánujeme, se nás to ani netýká.

7. **Co si představíš pod pojmem „tradiční rodina“?**

Žena, muž, děti. Klasická heterosexuální rodina.

8. **Myslíš, že je tradiční rodina nezbytná pro vyrůstající dítě?**

V dnešním postoji společnosti k vychovávání dětí u homosexuálních párů ano. Pro společnost je nepředstavitelné, že by malé dítě vychovávali dva tatínkové. Neustále na tohle téma slyším argumenty jako: šikana ve škole, posměch atd. Takže z takového důvodu ano, tradiční rodina je pro dítě důležitá.

9. **V jaké rodině jste vyrůstali vy?**

Oba pocházíme z tradiční rodiny.

10. **Proč je podle vás česká společnost tak konzervativní ohledně stejnopohlavní rodiny?**

Protože je nevyspělá. Nezvyklý model v nich vzbuzuje určitý druh xenofobie. Proto jsme skutečně vděční za naše rodiny a přátele. Mají nás rádi přesně takové, jací jsme.

Rozhovor 3:

1. **Kdy jsi o sobě zjistila, že jsi lesba?**

Přibližně kolem 14-15ti let, úplně jasno jsem měla kolem 18.

2. **Co na to říká tvoje nejbližší okolí? Rodina, přátelé, spolužáci, kolegové v práci?**

Oficiálně to o mně ví jen část rodiny – ségra, bratranec a sestřenice to vzali absolutně bez problému. Máma to ví, není nadšená, ale respektuje to, nicméně na moje partnerky a vztahy všeobecně se mě neptá. Otec to zatím neví a babičce to ani nemám v plánu oznámit. Víím, že je proti tomu.

U přátel a spolužáků jsem nikdy nezaznamenala žádnou vyloženě negativní reakci, maximálně to někdo nějak přihlouple okomentuje nebo se nevhodně vyptává, ale většinou se to tak do týdne přežene a zas fungujeme jako dřív.

Co se týče práce, tak už poměrně dlouho pracuji v gay baru, takže můžu říct, že tam to berou naprosto v pohodě. Předtím jsem měla nárazové, krátkodobé brigády a tam jsem se s tím nesvěřovala.

3. Máš přítelkyni?

Mám přítelkyni, ale je to zatím celkem nový vztah, takže se nebudu vyjadřovat vyloženě o nás společně, ale jen o mně.

4. Uvažujete o registrovaném partnerství?

O registrovaném partnerství uvažuji, protože mi připadá hezké se takhle spojit s člověkem, kterého miluješ. Navíc to má spoustu praktických výhod, alespoň tedy v některých věcech. Ale je kolem toho i pár věcí, které se mi nelíbí, například to, že je to stále branné jako méněcenná instituce, také se mi nelíbí to označení „registrace“. Vadí mi, že je pak z občanky patrné, že ten člověk žije v homosexuální vztahu, což normálně nevadí, já se za to nestydím, ale ne každý je k tomu tolerantní a můžeš se dostat do situací, kdy tě to může i poškodit.

5. Plánujete rodinu? Jakou cestu byste případně zvolily?

Moje současná partnerka má dítě, ale jak říkám, je to čerstvý vztah, tak ti odpovím opět obecně. Já bych rodinu a děti rozhodně chtěla. Bylo by pro mě ideální, kdyby to bylo tak jak to je teď, tzn., že by moje partnerka buď již dítě měla, anebo by otěhotněla až ve vztahu se mnou.

Anonymního dárce spermatu bych rozhodně nechtěla, jednak mám pocit, že tenhle způsob spermobanky homosexuálním párům neposkytují. Navíc bych rozhodně chtěla vědět, kdo je otcem našeho dítěte, už jenom proto, že máš přehled, jak ten člověk vypadá, jak je na tom s inteligencí a zdravotně. Z toho důvodu bych asi o dárcovství spermatu poprosila někoho ze svých přátel s tím, že do rodného listu ho nezapišu a nebudu o po něm absolutně nic chtít. Zkrátka bude zbavený veškerých práv a povinností k tomu dítěti, což bude asi potřeba ošetřit i právně. Samozřejmě pokud si bude přát, aby to dítě později vědělo kdo je jeho otec, případně se s ním bude chtít čas od času scházet, tak

bych tomu asi úplně nebránila, přece jenom to dítě má právo vědět, odkud pochází.

6. Slyšela jsi o změně zákona v registrovaném partnerství?

Ted' si nejsem jistá, pokud myslíš tu z loňského léta o osvojování dítěte druhým nebiologickým rodičem, tak ano. Popravdě, není to pro mě zatím úplně aktuální, tak to vnímám jen tak okrajově.

7. Ano, to je ona. Co si o ní myslíš??

Určitě je to dobrý krok a to už z toho důvodu, že když pár vychovává dítě řekněme 10 - 12 let a pak se s tím biologickým rodičem něco stane a zemře, dítě bude vytržené z rodiny, kterou zná a muselo by jít do dětského domova, místo aby zůstalo s tím druhým rodičem. To všechno jen proto, že tento druh rodiny není právně nijak ochráněn. To je přece nesmysl, proto by tato novela spoustu věcí usnadnila a vylepšila.

8. Co si představíš pod pojmem „tradiční rodina“?

Otec, matka, dítě – zkrátka klasická heterosexuální rodina.

9. Myslíš, že je tradiční rodina nezbytná pro vyrůstající dítě?

Nemyslím si, protože spousta dětí vyrůstá pouze s matkou, nebo pouze s otcem, v dětských domovech a jiných ústavech a stejně z nich mohou vyrůst normálně fungující, vyrovnané bytosti. Pak je také spousta dětí, které sice žijí v tradiční rodině, ale ta rodina je z různých důvodů dysfunkční – domácí násilí, hádky, nezájem o dítě. Myslím, že je mnohem lepší, když dítě vyrůstá v milující, vyrovnané rodině, byť má dvě maminky nebo dva tatínky. Co ale považuji za nezbytné je to, aby dítě mělo mužský i ženský vzor. Nemyslím si ale, že to musí nutně znamenat, že si ho dítě musí najít v někom z rodiny. Dítě si ho může najít například v učiteli, trenérovi, dědečkovi, anebo i v biologickém otci, pokud by měl o dítě zájem.

10. V jaké rodině jsi vyrůstala ty?

Já pocházím z tradiční rodiny

11. Proč je podle tebe česká společnost tak konzervativní ohledně stejnopohlavní rodiny?

Protože se lidi bojí všeho co je nové, nezvyklé a co neznají. Také proto, že média prezentují homosexuální jedince jako partu úchylných jedinců s různými deviantními sklony, což tak není. Většina homosexuálních lidí žije naprosto normální život, až na to, že ho žijí s partnerem stejného pohlaví. A ano, určitě se mezi homosexuály najdou jedinci, kteří nejsou absolutně kompetentní k tomu, aby jim bylo svěřeno dítě, ale to samé se dá říct i o heterosexuálních lidech.

Rozhovor 4:

1. Kdy jsi o sobě zjistila, že jsi lesba?

Já to o sobě věděla už na základce, ale začalo se to projevovat až na střední škole, takže 16 -17.

2. Co na to říká tvoje nejbližší okolí? Rodina, přátelé, spolužáci, kolegové v práci?

O mně to ví jen část rodina. S otcem se nebavím, tudíž to neví a maminka to vzala bez problémů. Řekla mi, že je to můj život a bere mě takovou, jaká jsem. To je pro mě nejdůležitější. Můj bratr to vzal také dobře, spíš si ze mě trochu utahoval ale v tom dobrém slova smyslu.

Na střední škole jsem měla štěstí, Ve třídě jsem nebyla jediná lesba. Byly jsme dvě a jeden gay. Spolužáci to tím pádem vzali dobře a naopak nás podporovali. A v práci? Tím, že pracuji v gay baru, tak si také nemůžu stěžovat.

3. Máš přítelkyni?

Momentálně přítelkyni nemám, jsem asi 3 měsíce po rozchodu.

4. Slyšela si o změně zákona v registrovaném partnerství?

Slyšela jsem, že bude možnost si osvojit dítě té druhé. Zatím se ale o takové věci moc nezajímám. Jsem ještě mladá a registrovat se možná budu časem, pokud někdy najdu tu pravou.

5. Co si myslíš o novele zákona o registrovaném partnerství?

Na jednu stranu je hezké, že si budu moci například já adoptovat dítě své partnerky. Na druhou stranu mi přijde ostudné dělat takové ústupky, jako bychom byli někým nesvéprávným, ke komu se musí stát chovat opatrně a spíš mu neumožnit skoro nic. Jsem z toho trošku rozčarovaná.

6. Co si představíš pod pojmem „tradiční rodina“?

Otec, matka, dítě.

7. Myslíš, že je tradiční rodina nezbytná pro vyrůstající dítě?

Nemyslím si. Hodně dětí vyrůstá jen s matkou nebo jen s otcem. Spousta dětí je v dětských domovech a také z nich vyrůstají normálně fungující dospělí lidé, i když jim určitě chybí skutečná fungující rodina.

8. V jaké rodině jsi vyrůstal ty?

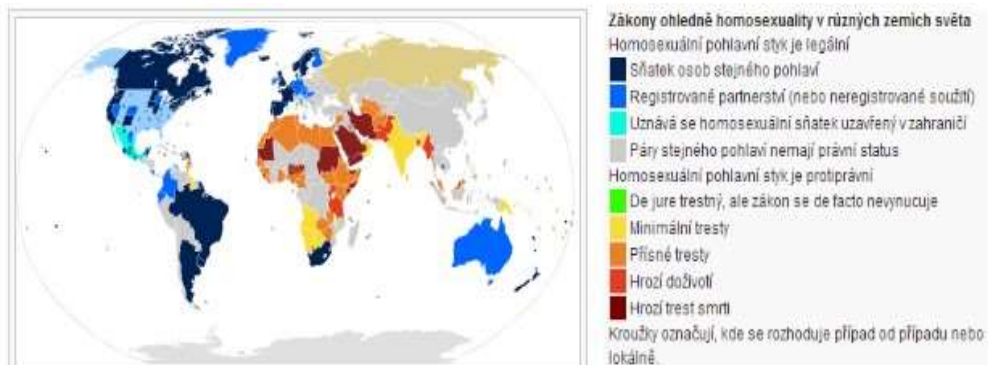
Já jsem z tradiční rodiny.

9. Proč je podle tebe česká společnost tak konzervativní ohledně stejnopohlavní rodiny?

Protože se ve společnosti začínáme hodně projevovat - viz Prague Pride. Dříve nic takového nebylo, homosexuálové se spíše skrývali a společnost o nich nic moc nevěděla. V posledních několika letech se to mění a lidem se to pochopitelně nelíbí. Nechtějí nás mezi sebe, protože se jim to hnusí, nebo jim to přijde nenormální, nebo dokonce nechutné.

Příloha B – Homosexualita ve světě

Obrázek 1: Zákony ohledně homosexuality v různých zemích světa

Zdroj¹⁰⁷

¹⁰⁷ Studentpoint.cz: Zajímavosti [online]. 2015 [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: http://www.studentpoint.cz/366-zajimavosti/15886-prava-homosexualu-ve-svete/#.VOxQ6fmG_Vo

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Marcela Janouchová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název práce: Homoparentalita

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 49

Celkový počet stran příloh: 9

Počet titulů českých použitých zdrojů: 13

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 3

Počet internetových zdrojů: 32

Vedoucí práce: Mgr. Eva Přívracká